

het Dijlepaard

20 FR

de groot-leuvense stadskrant
jaargang 4 maandelijks

oktober 1981

nr. 8

REDAKTIEADRES: BLUDE INKOMSTRAAT 115, 3000 LEUVEN
TEL. 016/23.96.92

REK. NR. 001-0596401-24

20 FR

HET FASCISME TE LEUVEN

Advandiging van de JGS-Paris (Jeune Garde Socialiste) op de betoging van 1936 (Fochplein)

In de jaren dertig ging het verzet tegen het opkomende fascisme uiteindelijk uit van de socialistische en de kommunistische beweging. Kartolieken en liberalen deden daar vóór de oorlog nooit wat tegen. Integendeel, vader Eyskens zelf sloot tussen de KVV (Katolieke Vlaamse Volkspartij) en het VNV (Vlaams Nationalistisch Verbond) het zgn. monsterverbond af. Dit terwijl de samenwerking aan de basis tussen socialisten en kommunisten groeide. Zo vond in 1936 te Leuven het nationale samensmeltingskongres van de kommunistische Jeugd en de SJW (Socialistische Jonge Wachten) plaats. Op de foto hiernaast gaan zij samen op in een betoging op het Fochplein.

In dit nummer een gesprek met Louis Van Brussel, die het van in de Leuvense socialistische beweging allemaal zag aankomen. Vooraf schetsen we de partijpolitieke verhoudingen in Leuven, vlak vóór de tweede wereldoorlog.

6

VERDER IN DIT NUMMIER

Een stad met een hart en verkeer op mensemaat

Willem Boonen, stadsgenoot 1550-1600

Het fameuze *Luxxensy-tedm* is als oplossing voor de verkeersproblemen in de binnenstad op heel wat kritiek gestuit. Maanden nadien publiceert de stad haar oplossingen in gewijzigde vorm, terwijl de werkgroep Langzaam Verkeer en het BTK Leuven Veilig in een andere brochure hun alternatief voorstellen. Of: goede ideeën hoeven niet altijd duur te zijn.

4

Omsreeks 1550-1600 leefde in Leuven *Willem Boonen*, als kroniekschrijver. Het Dijlepaard haalde zijn geschriften van het stof, en vergaarde enkele fragmenten. De wandelende kroniek Willem Boonen over de wrede gebeurtenissen in zijn stad.

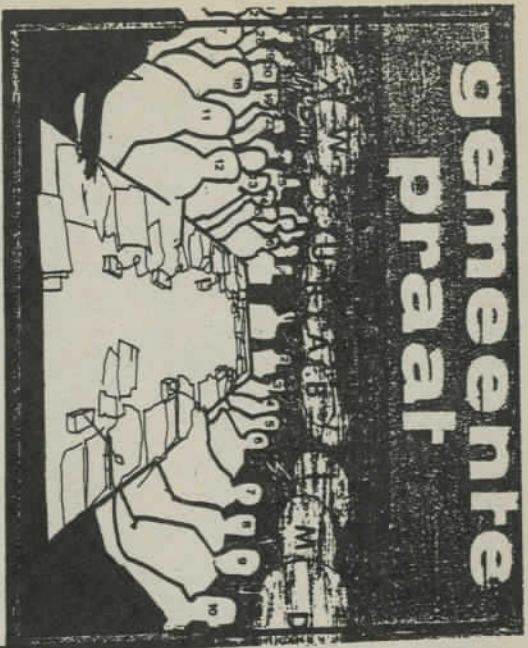
11

EXTRA
ROCKKRANT

Met rockmuziek in Leuven is het net als met de rockbijlage in dit Dijlepaard of het aanhangsel in de dikke Van Dale: het hoort er gewoon bij. Doe zoals je gewoon bent met de reclamebladzijden in Humo: haal die rockbijlage tussen dit Dijlepaard uit. Maar gooi ze vooral nog niet weg, voordat je er *Wekend*, *Madou* en *the Box-cats* op *wensdag 28 oktober* mee hebt doorstaan.

Krijg je er nu al trek in? Met Het Dijlepaard hangen er die 28ste oktober in de *Lido* ook nog verrassingen in de lucht!

De punten 1 tot 24, politieverordeningen die alle reeds achterhaald waren, werden zoals gewoonlijk samengevoegd en goedgekeurd. Van Mellaert (SP) stelde wel vast dat sommige verordeningen wel vroeger konden voorgelegd worden aan de raad. Op vraag van Van Mellaert vernemen we van de burgemeester dat de stad, behoudens materieel werk, geen financiële bijdrage leverde voor de Ronde van Frankrijk. Mat kwaadsprekers daarover vertelden was dus gelogen.

Op aandringen van Vanden Eynde (VU) zullen we volgend jaar op 11 juli (geen nationale, maar toch een Vlaamse feestdag, hoera !) gratis kunnen parkeren in de stad.

Kortepad

Er blijken ongeveer 300 bezwaarschriften ingediend te zijn, maar daarvan zijn er volgens de burgemeester 295 identieke. Trouwens - zegt Sprookeels -, het zal met het Kortepad wel zijn zoals met de invalsweg is geweest : vooraf veel protest, maar nadien zijn de omwonenden allen zeer dankbaar voor de mooie weg. Dus toch maar op het faamens rondpunt een plaatske voorzien om later een standbeeld op te richten ?

Van Mellaert (SP) herhaalt nog eens een aantal bezwaren van zijn fractie, zoals de verkeersonveiligheid, de degradatie van de Albertbuilheid, het enorme, verkeerstechnisch fel overdreven rondpunt en de grote kosten (50.000 fr. per lopende meter). Ook Van Itterbeek (VU) meent dat het rondpunt en de zo ruim voorziene parkeerplaatsen overdreven zijn en dat er kostenbesparend zou moeten gewerkt worden.

Verlinden (CVP) heeft geen bezwaar tegen het Kortepad, maar hij heeft wel zijn bedenkingen over de rooilijn. Hij is ten zeerste veronttrust over de toekomst van het voetbalplein, omdat *oneuwigdurende elementen* op BLOSO ongunstig advies uitbrachten over de voorgenomen aankoop van de stad, terwijl anderzijds in een ander advies van datzelfde BLOSO gesteld wordt dat Groot-Leuven niet 1 maar 11 voetbalvelden te weinig heeft !

De burgemeester belooft dat de kwestie van het rondpunt, de parkeergelegenheid en het voetbalveld nog zullen besproken worden met Heuvelhof. Hij vindt de prijs niet overdreven, als men weet dat er gescheiden fietspaden en groenschermen zullen aangelegd worden, en een veilige toegang tot de school.

Nog openbare werken en ruimtelijke ordening

Bij de bespreking van het BPA St. Gertrudis kwam van beide fractieleiders uit de oppositie veel lof over het gepresteerde werk door de eigen stadsdiensten, lof die schepon Gnoops wat graag aan zijn mensen zal overmaken. De oppositie looft ook het konstruktieve werk in de kommissie, de voorziene bouw van ééngeruimwoningen, de geplande parkeer- en groenzone's, de speelruimte, de valorisatie van de Dijle en de inspraakmogelijkheden vóór het openbaar onderzoek. Maar vernimt een BPA zegt wat kan gebeuren, en niet wat zál gebeuren, en de eigenaars bij de uitvoering een grote rol spelen, dringt Van Mellaert er op aan dat de stad haar eigendommen in die omgeving zeker niet zou verkopen, maar zo mogelijk uitbreiden om meester te blijven over de bestemming van de terreinen.

Toch zijn er ook negatieve punten : de vrees dat de Bruul zal aangetast worden

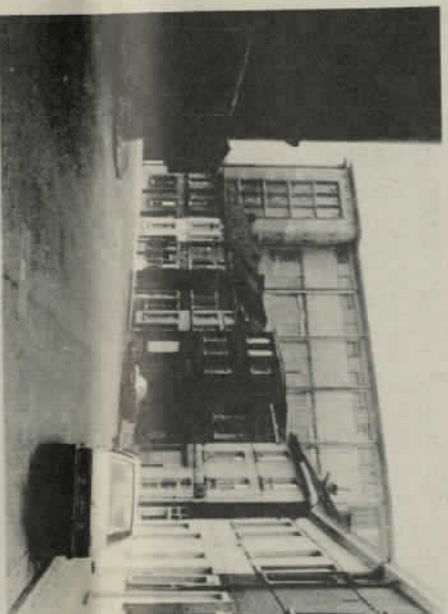
Pas terug uit vakantie kregen de raadsleden voor de zitting van 31 augustus een dagorde van niet minder dan 81 punten te verwerken, wat niet belette dat er soms heftig gepalaberd werd over punten waarover men het eigenlijk eens was. De burgemeester stelde vast dat men weer *gratis geduldzaam* leed had.

TEN EERSTE : 31 AUGUSTUS 1981

door de bouw van Interleuven, de uitbreiding van het industriegebied, de vaagheid van de industrie (lees Artois) over haar bedoelingen, het afsluiten van 2 openbare wegen (Sluisstraat, Glasblazerijstraat).

Mevr. Lambrechts (VU) en Van Mellaert (SP) verzetten zich tegen de voorgenomen herinrichting van het Van Arenbergplein, dat door deze herinrichting zeker niet mooier wordt. Zij vinden het een dure zaak, in deze tijd van besparen en inleveren zeker geen prioriteit. Schepen Sprookeels heeft zijn best gedaan : de raming van 12 miljoen werd op 6 miljoen teruggebracht, er wordt gezorgd voor groen aanleg en het plein moet om veiligheidsredenen dringend gemoderniseerd worden.

De restauratie van het kasteel van Arenberg komt ter sprake. Van Mellaert merkt op dat vele lokalen en eigendommen die door de stad aan zeer interessante voorwaarden ter beschikking gesteld worden aan de unief en andere instellingen, er verraarloosd bijstaan bij gebrek aan de meest elementaire onderhoudswerken.

Glasblazerijstraat, afgesloten ?

De installatie van centrale verwarming in de Dekenij werd beëindigd op 31 mei '78. Tot verwondering van Van Mellaert moet de afrekening pas nu goedgekeurd worden. Bovendien heeft hij vragen over een kontraktuele herziening van 250.000 fr. amper 1 jaar na de prijfferte en meerwerken van 340.000 fr., samen bijna de helft van de oorspronkelijke aanbestedingssom. Noch van deze herziening, noch van de meerwerken vindt hij in het dossier (alweer !) een goedkeuring van kollege of gemeenteraad - wat toch in strijd is met alle voorschriften. Vanwege het kollege komt geen bevredigend antwoord : Het Dijlepaard krijgt dan ook de indruk dat Van Mellaert gelijk heeft...

Het Dijlepaard is de onafhankelijke stadskrant voor Groot-Leuven. Deze massakrant is dan wel niet overal verkrijgbaar, maar haast zeker in volgende krantewinkels of kiosken :

LEUVEN

*Margareta*plein 4 ; Cabby, Fochplein ; *Boekhandel Abtief*, *Tiensels*straat 45 ; *Lodewijk*, *Tiensels*straat 87 ; *1-mel Boekhandel*, *Tiensels*straat 216 ; *Wetelduivel*, *Tiensels*straat 140 ; *Parbat*straat 164 ; *Boekhandel Krtak*, *Vesaluss*straat 164 ; *Kafje 't Stuc*, *Van Evenluss*straat 20 ; *Naams*straat ; *Donkers*straat ; *'t Lampeke*, *Ridders*straat 210 ; *Sokelo*, *Diest*straat 303 ; *Cobbelt*, *Buissel*straat 120 ; *Kaclipint*, *Tenwuis*straat 2 ; *Masseel*fonds, *Auguste*nusstraat 3

De aanbesteding van de verbouwwerken aan de St. Geertrui-abdij moet wegens tijdsnood (omwille van de toegestane subsidies) dringend goedgekeurd worden. In het dossier (alweer !) blijkt echter geen plan te zitten met maten en afmetingen. Van Mellaert vindt het niet redelijk een dergelijk dossier goed te keuren. Schepen Gnoops wijst deze nalatigheid toe aan de zeer goed maar ook zeer traag werkende architect. Bij Heuvelhof zou hij al lang buiten liggen, zo zegt Verlinden. Gnoops zal de architect vanaf morgenvroeg (dus na de goedkeuring van de aanbesteding) niet meer loslaten, en dit tot het volledige plan in het dossier zal zitten.

Ontwikkelingshulp

Ook dit dossier is (alweer !) onvolledig. Li-bert (SP) vindt er geen objectieve beschrijving in van het project, maar enkel een aantal exemplaren van het ledentijdschrift van de promoverende vereniging (Caracashulpfonds Kessel-Lo). Vandezande (VU) heeft tevergeefs gezocht naar de statuten van deze vereniging, de samenstelling van de raad van beheer, het ministerieel besluit van erkenning.

Schepen De Reycke verduidelijkt dat het niet alleen gaat om een mortuarium, maar om een huis voor gemeenschappelijke doeleinden, een centrum voor de allerarmsten. Het project kan op de voet gevolgd worden in de publikaties van het Caracashulpfonds. De schepen en de burgemeester maken zich sterk door te zeggen dat alle vereiste stukken weldra in het dossier komen. De VU onthoudt zich bij de stemming, wegens het onvolledige dossier. De SP stemt tegen ; zij heeft ook nog principiële bezwaren. Zij zou graag dit bedrag (3.500.000 fr.) toekennen aan één of meer projecten die voortkomen op de lijst van het N.C.O.S., en dit na advies van de Leuvense Werkgroep voor Ontwikkelingssamenwerking.

Tijdens het vragenuurtje (gelukkig duurt dat geen uur, het is al bij kaalven) vernemen we o.m. dat een zekere vereniging ten onrechte de benaming van Stedelijke Adviesraad voor Welzijnswerk hanteert. Noch de raad, noch diens statuten werden door de gemeenteraad goedgekeurd. Deze statuten zijn nu praktisch klaar, aldus mevr. De Reycke, en zullen op de eerstvolgende zitting ter goedkeuring voorgelegd worden.

De openbare zitting eindigt met de blijde mededeling van raadslid Mathys (CVP) : hij is vader geworden en nodigt alle raadsleden uit op een drink in de raadskeiders. Ook vanwege Het Dijlepaard : proficiat !

HEVERLEE

*Hex*logstraat 8 ; *Geldena*keban 170 ; *Pia-niels*velbond, *Geldena*kebaan 120

KESSEL-LO

Jh Heiberg, *Kapelle*kenweg 2 ; *Gemeente*-straat ; *Diest*steenuweg

WILIGMALL

*St-Hadri*lowussstraat ; *Station*ssstraat

en natuurlijk op het redaktieadres *De*lijde *Inkoms*straat 115, 3000 Leuven (tel. 016/23.96.92). Aldaar kan u alle suggesties, kritieken en verzuchtingen kwijt.

De veiligste manier om uw stadskrant met de regelmaat van één maand in uw bus te krijgen en hierdoor onze vaste inkomsten te doen stijgen, is te abonneren. Abonnementen kunnen op elk moment van het jaar ingaan, als u maar 200 fr. stort of overschrijft op rekeningnummer 001-0596401-24, met de vermelding van de maand waarop het abonnement begint. Een steunabonnement kan vanaf 400 fr., en profexemplaren doen wij graag van de hand. Zeg nu zelf...

EEN STAD MET EEN HART EN VERKEER OP MENSENMAAT

Leder jaar opnieuw in september begint Leuven weer op volle toeren te draaien. Het startsein wordt gegeven door de Handelsbeurs en Leuven kermis. Maar daar blijft het niet bij. Er worden open deur-dagen gehouden, rommelmarkten georganiseerd; een doppersbeurs, een jeugdweekdagse of een folkfestival vullen je weekends op.

Daarover hebben wij het hier echter niet. Tussen alle eerder feestelijke activiteiten teiten door werden ons nog twee kanjers van brochures in de schoot geworpen.

Het Infocentrum bracht de laatste deelstudie uit. Meteen de op één na laatste realisatie van het Leuvens structuurplan. En waar kon de rondgang door de Leuvense probleemgebieden - beperkt tot zes case-studies - beter halt houden dan aan de voet van het stadhuis, in het hart van de stad. Tegelijk ook de plek waar alle problemen van ruimtelijke ordening in sterke mate voelbaar worden.

Over één van deze problemen - wellicht het meest in het oog springende - handelt de andere brosjure.

Begin dit jaar brachten de plannemakers van het structuurplan hun oplossing naar voor: het fameuze "lusseensysteem". Onmiddellijk begon de negatieve kritiek zich op te stapelen. Maar de werkgroep Langzaam Verkeer en het btk Leuven Veilig lieten het daar niet bij. Na "maandenlange twijfel, discussie en inspiratie, verwarring en sintese" pakten zij nu uit met een echt alternatief, waarmee zij de hele aanpak van het verkeersprobleem opnieuw ter discussie willen stellen.

Stads kern = handelskern ?

Met de laatste deelstudie van het Infocentrum wordt dus de stads kern bestreken.

Over de afbakening hiervan is heel wat te doen; wie het woord hoort denkt daarbij onmiddellijk aan winkels, stadhuis, klinieken, scholen, de post en het gerechtshof, enz... Meteen weet je dat het gaat over het gebied, dat zich zowat uitstrekt van de klinieken tot aan het station en van de Vismarkt tot het Hooverplein.

Daarover brengt dan de brosjure een brok informatie, probleemstelling en voorstellen tot oplossing.

Wat valt daarbij nu op? Het wonen in de stads kern gaat erop achteruit ten voordele van handel en diensten.

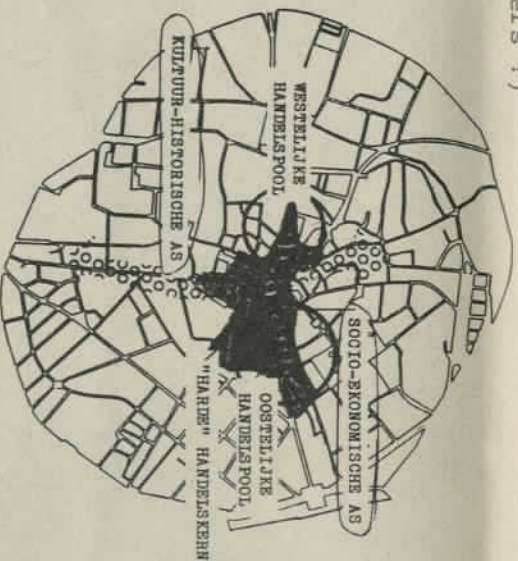
Voor al het kaartje 'wonen op het gelijkvloers' is daarbij sprekend. Met uitzondering van de Willem- en Ravenstraat (o.i. ten onrechte tot de stads kern gerekend) wordt in het centrum bijna niet meer gewoond.

Nog enigszins aaneengesloten vlekken vind je in de Lepelstraat - gekneld tussen de twee belangrijkste winkelstraten - in de Drinkwater- en Predik-

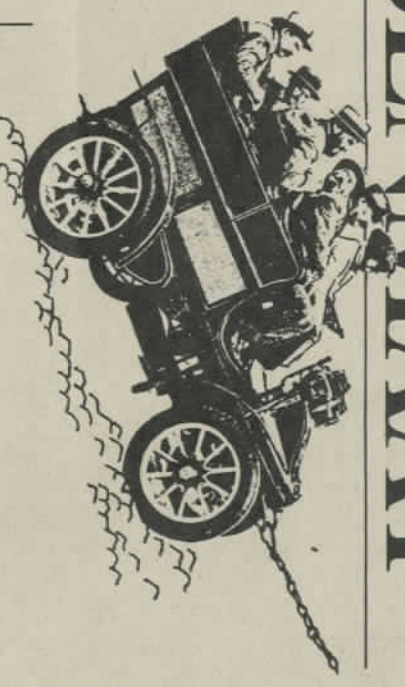
herenstraat -, in de schaduw van BB en AZ - en ten slotte in de Wandelingenstraat, de Astrid- en Albertlaan. Nochtans, zo wordt gesteld, is het wonen in de stad belangrijk. Iedereen zal trouwens uit ervaring wel het verschil kennen tussen het winkel-wandelgedeelte van de Diestse straat na sluitingstijd en het gedeelte aan de kant van de Diestse Vest. Je kijkt dan wel even verwonderd op als uitgerokend zo'n schaars 'wooneilandje' het mikpunt wordt van de winkeluitbreiding.

Eén van de voorstellen om de aantrekkingskracht van de stads kern te verhogen, houdt immers de creatie in van een winkelcircuit Mechelsestraat-Wandelingenstraat-Astridlaan-Brusselsestraat. Dit wordt dan de zogenaamde 'westelijke handelspool' tegenover de 'oostelijke', waarmee uiteraard Diestsestraat en Bondgenotenlaan bedoeld worden.

Die westelijke handelspool lijkt sterk op een idee fixe van de plannemakers (of zijn het de politici-kers ?)

Het kaartje op blz. 47 met zijn horizontale socio-ekonomische as en zijn verticale kultuur-historische as doet dan ook direkt denken aan het structuurplan van Brugge. De deelstudie is trouwens niet vrij te pleiten van nog meer dergelijke vooropgezette ideeën (van wie ze ook mogen komen). Zo stelt men vast dat zowel de Oude Markt als de Muntstraat 'overwoekerd' worden door Horeca-functies (kafé, restaurant). Bovendien wordt gesteld dat "dergelijke concentratie van horeca rond de toegangspoorten tot de stad van oudsher bekend is" en be-

stendig of zelfs uitgebreid wordt. Alleen wordt dan plots de concentratie aan kafés aan de Oude Markt hinderend ervaren en dient deze plaats te ruimen voor de handel, terwijl de Muntstraat een tweede 'kleine beenhouwerstraat' dient te worden.

Het beeld van de stad

Er zijn natuurlijk ook erg positieve dingen te vinden in de brochure. Belangrijk is hier wel de aandacht voor het stadsbeeld. Er wordt sterke klemtoon gelegd op datgene wat Leuven maakt tot wat het is, zoals de 12-de eeuwse stadswal en de Dijle. Ook het groen in de stad krijgt de nodige aandacht. Hetzelfde geldt voor de gebouwen en monumenten, die als merkteken fungeren.

Maar vooral lijkt mij belangrijk de introductie van een soort minimum eis ten aanzien van het bouwen en verbouwen in de stad. Deze eisen zouden als criteria moeten dienen bij het beoordeelen van elke bouw aanvraag. Hierbij wordt elke straat of stadsdeel in één bepaalde categorie ondergebracht, waarop specifieke eisen van kwaliteit en integratie in het straatbeeld betrekking hebben.

De brochure sluit af -hoe kan het anders- met een hoofdstukje over de verkeersproblemen. Opnieuw komt het fameuse lusseensysteem ter sprake.

SCHERPTELIJKE VOORSTEL- LING VAN HET LUSSEENSYSTEEM

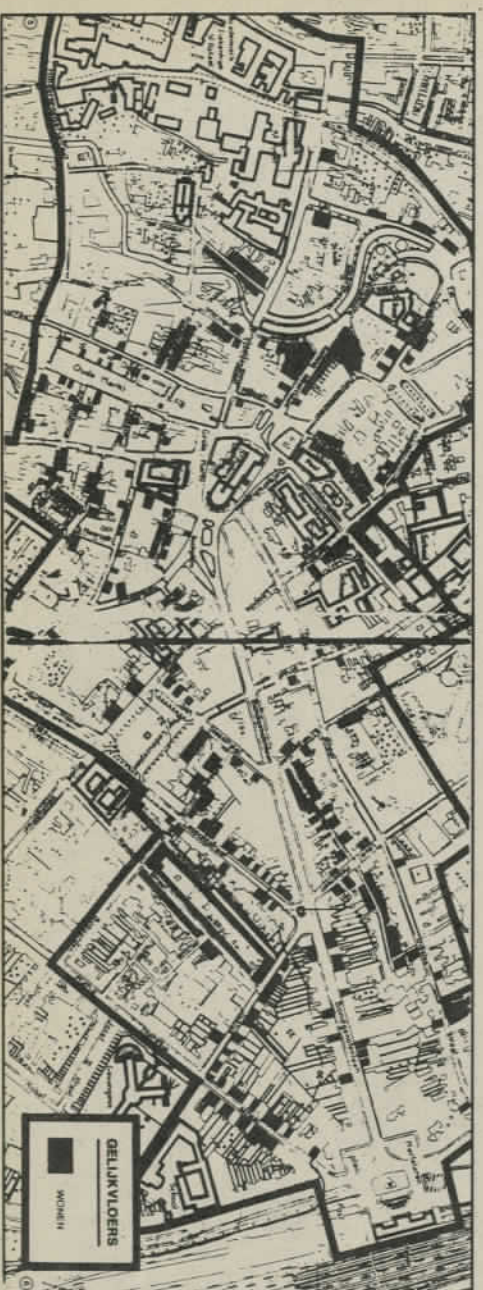
De afbeelding op blz. 47 met zijn horizontale socio-ekonomische as en zijn verticale kultuur-historische as doet dan ook direkt denken aan het structuurplan van Brugge. De deelstudie is trouwens niet vrij te pleiten van nog meer dergelijke vooropgezette ideeën (van wie ze ook mogen komen).

..... handelingen te verrichten in omringelings...

2

stadskernstraten

Daarbij valt enige evolutie te bespeuren sinds de oorspronkelijke presentatie van het verkeersplan. De scherpe kritiek die zich vooral tegen het ongenuanceerde éénrichtingssysteem keerde, leidde tot de nodige afzwakking. Toch komt het ons voor dat alle bijgevoegde bedenkingen vooral er op uit zijn, het plan te blijven verdedigen en minder het gevolg zijn van het afwegen van verschillende werkelijke alternatieven. Ook hier weer worden trouwens konkrete maatregelen vermeld met halve beleidsopties en vrome wensen of

Het parkeeraspect is daar een typisch voorbeeld van .

Globaal moeten in de stadskern zo'n 1000 parkeerplaatsen bijkomen . Maar uit de tabellen blijkt dat dit in feite bereikt wordt door een toename van 1250 plaatsen enerzijds en de afschaffing van een kleine 200 plaatsen elders . Die vermindering situeert zich vooral in het centrum , waar men ruimte wil kreëren voor méér winkelwandelstraten en winkel- of woonerven . De toename komt volledig voor rekening van drie nieuwe monsterverkeersprojecten : de ondergrondse parking op het Ladeuzeplein (+ 320), het RITO (+600) en Dryfus (+300), samen goed voor 1220 nieuwe plaatsen .

En daar begint het schoentje te knellen . Dergelijke projecten zijn enorm duur . De beide laatsgenoemde (RITO en Dryfus) staan trouwens tussen 'veiligheidshalve' met een vraagteken aangeduid . Komen ze er niet , dan is de uiteindelijk toe-name een illusie . Maar , ook het project Ladeuzeplein is een levens-groot vraagteken .

Eventjes vroeger staat trouwens te lezen dat de parkings 69 en Binnenhof (samen 1500 plaatsen) ondergebruikt zijn . Over de oorzaken echter geen woord . De tarieven zijn er nochtans niet duur .

Met 1500 onderbenutte plaatsen , 600 nieuwe die zeker duurder zullen nltvallen en 900 die nog veel verdere toekomst zijn , staat het hele plan toch wel op erg losse schroeven . Daarbij komt nog dat men de langparkeerders uit de binnenstad wil halen , maar de maatregelen hiervoor zitten nog veel méér in de mist , zodat het te vrezen is , dat van de vrome wens om de woongebieden van parkeeroverlast te bevrijden weinig in huis komt .

Voor ons is één konklusie duidelijk: hele stukken uit het dossier zijn niets dan naïeve wensdromen .

Om misverstanden te vermijden , moeten we wel duidelijk stellen dat het INFOCENTRUM hiervoor niet de steen dient geworpen . Voor hun inspanningen tot nog toe niets dan lof . De verantwoordelijkheid ligt volledig bij de plannemakers -vooral de Weense verkeersspecialisten , vermoeden we - en de politieke verantwoordelijken .

DE FRATSEN VAN 4 DALTONS GALERIES ANSPACH IN LEUVEN : ONZEKER

Van 1350 mensen worden de tewerkstelling onzeker en de werkvoorwaarden slechter . Een mislukte frats van een Frans broederviertal . De werkonzekerheid is het trieste resultaat van de onderhandelingen tussen de direktie en de vakbonden van de 8 Belgische vestigingen van Galeries Anspach , waarvan 1 te Leuven .

Het wanbeheer van de gebroeders

De vier gebroeders Willot, de Franse leiders van de multinational Agacha-Willot, zijn voor 99 % de eigenaars van Galeries Anspach. Dit broederschap van multinationale ondernemers, in de volksmond de vier Daltonsgenoomd, riskeerden enige miljarden om een stukje Amerikaanse markt te veroveren. Ze haalden daarvoor niet minder dan 1,2 miljard uit de kassen van de Galeries. Het Amerikaanse avontuurlijke mislukte en de Galeries kwam met serieuze kas-tekorten zitten.

Zo krijg je de situatie dat een 'gezond' bedrijf, met een goede omzet en normale bedrijfsresultaten (behalve in het geval van de voedselafdelingen, die de erge concurrentie van de reus GB ondergaan), toch op het randje van de financiële afgrond belandt. De 1350 personeelsleden hebben hun hogere bazen, de gebroeders Willot, langs hun ware kant leren kennen.

Een riskovol herstelplan

Met de goedkeuring van de syndikale onderhandelaars, die tot vele compromissen bereid waren, heeft de direktie op 17 september jl. een *herstelplan* aan de Brusselse handelstrechtbank voorgelegd. (De onderhan-

Verkeersdenkers met oogkleppen

Op dergelijke en andere zwaktes in de aanpak van de verkeersproblemen wil de tweede brochure een antwoord bieden . De auteurs analyseren daarbij van een scherpe analyse van het verkeersplan van de stad .

Uiteindelijk , zo stellen ze , blijft dit plan binnen de bestaande mentaliteit van 'de auto is mijn vrijheid' en 'de auto tot aan de winkeldeur' . Regen het tussencconcept kan een gebrek aan flexibiliteit ingebracht worden , het onleefbaar worden van de luswegen zelf en een beperking van de bereikbaarheid van woningen en diensten . Terwijl het anderzijds niet strak genoeg is om ongewenst verkeer effectief te weren . Ook straatontwerp en inrichting zijn nog steeds primair auto-gericht . Maar vooral het systematisch éénrichtingverkeer is verkeersdenken met oogkleppen bij uitstek . Het heeft heel wat nadelen en draagt zeker niet bij tot een verhoging van de woonkwaliteit . Zolang men het verkeer vanuit het oogpunt van de auto blijft benaderen , moet op de lange duur de zwakke weggebruiker in de verdrukking komen .

Diffuus maar radikaal

Verkeer op mensemaat vereist een radikaal andere benadering . Vertrekpunt moet opnieuw worden de straat in al zijn rijkdom . De straat is van iedereen , de passant en de bewoner . De straat combineert twee functies : de verkeersfunctie (langsricting) en de erffunctie (dwarsricting) . Hier kruisen twee werelden : de 'doorgaande' en de 'terplaatse' . Dit hoofdstukje biedt tal van verrissende ideeën over verkeer in de stad . De gedachtengang leidt als van zelf tot de eis voor 'gemengd verkeer' : het diffuus model .

Hoewel alles wat vaag blijft , wordt de diffuse benadering verder uitgewerkt voor de verschillende onderdelen van het verkeerssysteem . Zo is er sprake van een ring die verkeersafremmend is , richting binnenstad ; ontsluitingswegen met beginnende erffunctie ; bedieningsstraten met toenemende erffunctie ; straten en pleinen met overheersende erffunctie .

delingen worden allemaal in Brussel gevoerd, want de Galeries is één nationaal bedrijf.) Als dit plan nog door de schuldeisers -voornamelijk banken - wordt goedgekeurd, dan blijven slechts 3 van de 8 vestigingen bestaan, komen er financiële injecties (o.a. een vrijwillige inbreng van 100 miljoen door het personeel), en wordt voor 800 à 900 mensen *vervangende tewerkstelling* gezocht. 200 personen zouden aldan verhuizen naar een meubelfirma Conforama, 186 naar een voedingsfirma Louis Delhaize (een andere dan Delhaize Le Lion), 100 naar onafhankelijke verkooppunten, 250 op bruggenstoeien, en ca. 150 in een tewerkstellingscel ter opvulling van bijkomende jobs in de sektor grootwarenhuizen. Maar met welke garanties? We zullen voor deze laatste mensen maar hopen dat er met de toenemende automatisering in deze sektor nog ooit wat werkplaatsen vrijkomen...

Galeries Anspach in Leuven

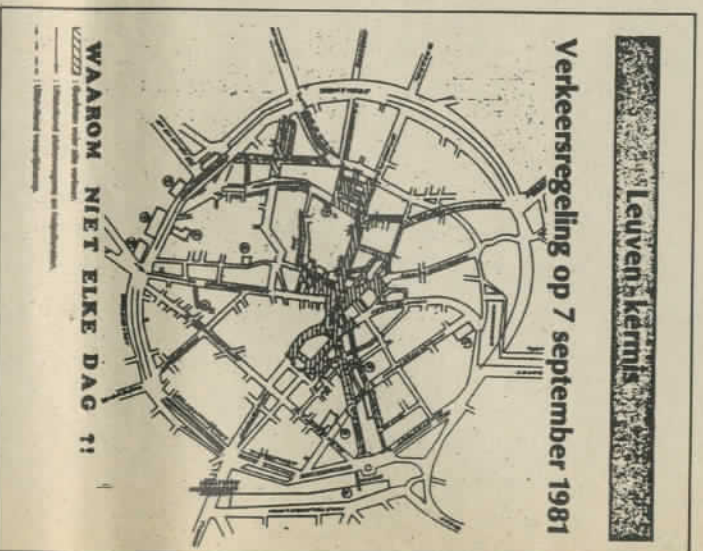
De situatie in Leuven is als volgt. Op 1 oktober is de voedingsafdeling van de Galeries overgegaan naar Louis Delhaize. Deze nieuwe uitbater neemt de huidige 25 personeelsleden van de kelderverdieping allemaal over, maar laat het wel een *loosvermindering* slikken : naar verluidt zou

Dit alles wordt toegelicht met foto's en tekeningen , die een idee geven hoe het er allemaal zou kunnen uitzien .

Alle dagen Leuven-kermis ?

Dat goede ideeën niet altijd duur of vergezocht hoeven te zijn , bewijst een ander enigszins apart alternatief: het Leuven-kermis-model .

Het ei van Columbus bestaat erin op elke werkdag te doen wat schijnbaar alleen kan op de maandag van Leuvenkermis : je komt met je auto de stad niet in en er is plots plaats genoeg. Konkreet is de maatregel gebaseerd op één principe : het afsluiten van de poorten van de stad voor inkomend verkeer tussen bv. 7 uur en 8u30 's morgens . Wie er 's morgens niet in komt , heeft er 's avonds ook niet uit en daarmee zijn de files op de piekuren en het belemmerend langparkeeren in de woonwijken opgelost . Bij de verdere uitwerking wordt het natuurlijk wel iets complexer .

Maar na de reeds vergeten autoloze zondagen is de nieuwe slogan "Leuven-kermis: waarom niet elke dag?"

deze voor halftime-werkers wel eens tussen de 2000 en de 4000 fr. kunnen liggen! Voor wat de andere verdiepingen betreft staat op dit moment nog niets vast. De onderhandelingen zijn nog bezig. Om het aantal dieftallen te verminderen zullen waarschijnlijk binnenkort alle kassa's naar de uitgangen verplaatst worden. In het herstelplan van de direktie daarentegen staat dat de Leuvense vestiging eerlang verdwijnt, en dat er een afdeling van de meubelzaak Conforama in de plaats voor komt. Die nieuwe afdeling zal dan wel wat personeel overnemen, maar niet iedereen en niet zonder wat loonsvermindering...

Worden de gebroeders Willot ongemeoid gelaten ?

Maar dit is nog niet alles. Zo wordt er nogal te koop gelopen met een idee van de syndikale onderhandelaars, dat hierop neerkomt dat het personeel 100 miljoen bijleen zou sparen om het dan mits enkele voorwaarden in het bedrijf te stoppen. We vragen ons wel af of deze nieuwe vorm van creatieve soberheid wel opgaat, terwijl de 4 Franse broeder-schurken - de hoofdrolspelers in deze sociale misdaad - ongemeoid worden gelaten. Moet er niet op de eerste plaats geprobeerd worden de 1,2 miljard, die zij geruisloos aan de kassen ontfutselden, er geheel of gedeeltelijk weer in te krijgen? Enige akrie rond dit punt zou de zoveelste uiting van soberheid van de kant van de werkende mensen wis en zeker onnodig maken...

HET FASCISME TETIJVEN

Anti-fascistische betoging in 1939 op de Volksplaats (nu het Ladeuzeplein)

DE PERIODE TUSSEN DE WERELDOORLOGEN (1)

Wat officiële politiek

Het fascisme meldde zich in België eigenlijk niet anders aan dan in andere Europese landen zoals bijv. Duitsland, Nationalisten, misnoegde oudstrijders, gefrustreerde intellectuelen en dergelijke, vornden vrij vlug na de 1ste Wereldoorlog de eerste fascistische kernen. De wereldkrisis van het kapitalistisch systeem en de onmacht (omwil?) van de burgerlijke democratieën om hieraan te verhelpen, bezorgden het fascisme ook bij ons een zekere massabasis, vooral uit de kringen der zgn. middenstand. Daarbij kwam ook hier te lande het feit dat de burgerrij (katholieke en liberale) in het fascisme geen bedreiging van haar belangen zag en dat het anti-sovjetisme van de sociaal-demokratistische leiders een ernstige hinderpaal betekende voor het tot stand komen van een breed anti-fascistisch front. In de crisisjaren (1930 enz.) kregen de fascistische groepen in ons land de wind in de zeilen en dus ook een duidelijke gestalte. Voor Vlaanderen waren dat VERDINASO (= Verenigde Dietsche Nationaal Solidaristen) en het V.N.V. (= Vlaams Nationaal Verbond). REX met leider Degrelle was daarentegen in het ganse land actief. Verdinaso onder de leiding van Joris Van Severen was een extra-parlementaire fascistische groepering gestructureerd naar Nazimodel. Men kan de groep enigzins vergelijken met de huidige V.M.O. Het VNV werd als partij in 1933 door Staf De Clercq opgericht als een formatie met een duidelijke fascistische ideologie. Het past hier misschien even uit te wijden over de inhoud van de fascistische leer. Deze ideologie bestaat voornamelijk uit zgn. anti-stellingen met als kernpunt het anti-marxisme. Andere principes zijn nog:

het racisme (bijv. anti-semitisme), het volksnationalisme (bijv. verheerlijking van de eigen volkssuperioriteit) en autoritarisme (bijv. partij gestructureerd op het "leidersprincipe"). Op sociaal-economisch gebied is het fascisme de verdediger van het grootkapitaal, waardoor het dan ook vrij vlug financieel gesteund wordt, en een vijand van alle vormen van syndikalisme.

Ook in ons land hebben de fascistische partijen niet alleen geprofitteerd van de economische crisis, maar ook van de taalkwestie en de corruptie van de burgerlijke democratie. Uiteraard gaf het succes van Mussolini, Hitler en consorren de fascisten in ons land wind in de zeilen. De steun uit Italië en Duitsland aan Rex en VNV was trouwens niet alleen van propagandistische aard, maar drukte zich ook uit in ruime financiële hulp. Dit alles leidde er toe dat bijv. bij de parlementsverkiezingen van 1936 het VNV 16 en Rex 21 zetels in de Kamer behaalden (op een totaal van 202). Dat wijst er op dat het fascisme op dat ogenblik in ons land een bepaalde basis onder de massa had verworven. Niet alleen sloten Rex en VNV een alliantie ter regeling gezegd van de gemeenschapsproblemen in het land, maar ook een 'demokratische' partij zoals de KVV (Katholieke Vlaamse Volkspartij) pakte aan met het VNV. Op 19 juli 1936 werd te Leuven "het congres der Vlaamse concentratie" gehouden met vertegenwoordigers van het VNV en de KVV. Dit leidde later tot een akkoord dat voor de KVV mede door vader Eyskens werd ondertekend.

Maar ook onder de Leuvense bevolking wisten Rex en VNV aanhang te verwerven. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1938 haalden de Katholieken alhier net niet de volstrekte meerderheid. En andermaal bleek dat deze partij ook op plaatselijk vlak niet opzag tegen samenwerking met extrem rechts. Want noch met de liberalen of socialisten werd een bestuursakkoord gesloten, maar wel met Rex. Wanneer op de gemeenteraadszitting van 13 januari 1939 de nieuwe schepenen moesten verkozen worden verliet de BWP-fractie de raadszaal uit protest tegen de nieuwe coalitie. Dat misschien ook de hoge overheid twijfels had omtrent het nieuwe stadsbestuur mag blijken uit het feit dat het tot eind mei 1939 duurde eer de koning de nieuwe katholieke burgemeester benoemde. Aan welke ideologische kant het nieuwe bewind op het stadhuis stond werd spoedig geïllustreerd door het feit dat de BWP geen toelating kreeg om in de stad een openbare omhaling te houden ten voordele van de Spaanse Republieken.

Na dit kort overzicht van de partijpolitieke verhoudingen te Leuven vlak vóór de 2de Wereldoorlog, is het interessant om eens na te gaan hoe men in de Leuvense arbeidersbeweging de opkomst van het fascisme heeft ervaren en hoe zij er zich tegen verweerde. Het Dijlepaard ging hierover praten met Louis Van Brussel, die het van in de Leuvense socialistische jongerenbeweging allemaal heeft zien aankomen.

Hoe het begon

Dijle/Peaard: Hoe werden jullie (d.w.z. militanten van de arbeidersbeweging) in Leuven met het fascisme geconfronteerd?

Louis/Van Brussel: De eerste fascistische bende die te Leuven publiek optrad was het "Légion national", een prive-militie waarvan de stichting in Luik was gebeurd door een zekere Hoornaert. Zij opereerden al-tijd volgens hetzelfde scenario: een meeting gecombineerd met een defilee in uniform door de stad. Ze hadden aanhang aan de universiteit en bij de burgerrij, eigenlijk niet bij het Leuvense "volk". Hun provokaties werden steeds door de militanten van de arbeidersbeweging met tegenbetogingen beantwoord. Bij één van die rellen werd Bert Truys (die onder de oorlog in een nazikamp zou terecht komen en die na de oorlog nationaal sekretaris van de Algemene Centrale van het ABVV werd) door de Leuvense politie aangehouden en voor het bezit van een stok tot 6 maanden hechtenis veroordeeld. Voor ons andermaal een bewijs aan wiens kant het gerecht stond!!!

D.P.: Als we het goed begrijpen waren de jaren dertig één grote confrontatie met de fascistten, die vooral op de straat werd beslecht. Kan je daar iets meer over vertellen?

LVB: Ik zal mij tot een paar voorbeelden beperken. Voor een Verdinaso-meeting had Van Severen zijn stoottroepen per kamion naar Leuven laten brengen. In de Vaartstraat ter hoogte van de huidige gebouwen van Artois ontdekten wij de parkeerplaats van de kamions. Wij verjoegen de bewakers en staken verschillende vrachtwagens in brand, wat het ingrijpen van de brandweer noodzakelijk maakte. Het V.N.V. had eens een meeting in café den Barseel aan de Vaart te Wilsede aangekondigd. Die kon niet doorgaan daar wij met een groep anti-fascisten de zaal bezetten zodat de VNV's ruim in de minderheid waren. Die zijn dan in alle stilte afgedropen. Ook nog belangrijk om te vermelden is het feit dat wij bij elke fascistische betoging of meeting een bewakingdienst voor onze eigen lokalen verzekerden. De Rode Vallen hadden trouwens aan hun uniform een schouderriem toegevoegd die bij rellen als wapen dienst kon doen zonder dat men dat als 'verboden wapendracht' kon beschouwen.

De Leuvense anti-fascisten

D.P.: Welke groepen van de Leuvense arbeidersbeweging stonden vooral vooraan in de praktische strijd tegen het fascisme?

LVB: Laat er mij eerst nog eens op wijzen dat het verzet tegen het fascisme uitsluitend uitging van de socialistische en kommunistische beweging. Katholieken en liberalen hebben daar vóór de oorlog nooit wat tegen gedaan. Integendeel, de KVV (= Katholieke Vlaamse Volkspartij) met vader Eyskens sloot zelfs met het VNV wat wij "het monsterverbond" noemden af. Rex en VNV hadden veel aanhang aan de universiteit en onder de Leuven-

Fotocentrum in Gulleghe. Foto werd tussende Interactie aan zijn vrienden de Leuvenmarkt in vakken.

se middenstand. De burgerij stelde het zo voor dat onze bevolking moest kiezen tussen Berlijn en Moskou, wat natuurlijk betekende dat zij zelf Berlijn verkozen.

Nu onze voornaamste strijdgroepen! Dat waren in de eerste plaats de (Socialistische) Rode Valken en de Kommunistische Jeugd. De meesten van ons waren zelfs tegelijk lid van deze twee kringen. Dan had je de SJW (= Socialistische Jonge Wacht) en de Anti-Oorlogsliga. Dan moet ik nog de MAV (= Militie Arbeidersverweer) vermelden, waarvan mijn vader commandant voor Leuven was. De MAV bestond vooral uit werknemers van de socialistische vakbond en coöperatieve. Deze groep ontbond zichzelf toen de beruchte wet op de privé-milities werd uitgevaardigd. Al waren de communisten officieel uit de vakbond gesloten, toch heeft het syndicaat in Leuven veel gedaan voor de gezamenlijke strijd van socialisten en communisten tegen het fascistische. Bijna elke oproep tot betogen en actie ging uit van de vakbond.

De ideologische strijd

D.P.: Wat deden jullie nog buiten "harde actie"?

LVB: Het is geenszins zo dat onze strijd tegen het fascisme zich beperkte tot straatgeveel en betogen. Wij voerden ook een sterke ideologische actie. Er werden niet alleen talloze anti-fascistische brochures en boeken uitgegeven en verspreid, die bijv. de toestand in Italië en Duitsland ontleedden, maar er werden ook in de Proletaar talrijke anti-fascistische avonden gehouden die bijv. na 1933 opgeluisterd werden met het optreden van uitgeweken Duitse kameraden. De socialistische toneelkring Ekselsior heeft bijv. tientallen voorstellingen in volkshuizen gegeven van een stuk geschreven door één van haar leden Jan Vandensteeën. Het stuk heette "Hogerop" en handelde over de arbeidersstrijd in Oostenrijk die in 1934 bloedig werd gesmoord. Ik heb in dat stuk ook meegespeeld samen met nog andere Rode Valken.

D.P.: We mogen dus besluiten dat de Leuvense arbeiders zeer sterk gemotiveerd waren in hun strijd tegen het fascisme?

LVB: Zonder twijfel en daar zijn voldoende redenen voor. In Leuven vielen in 1902 de meeste slachtoffers in de strijd voor het algemeen stemrecht. Die ervaring heeft lang de strijdbaarheid van onze militanten beïnvloed. Daarbij kwam dan dat de Leuvense arbeiders vrij vijandig stonden tegenover de toenmalige studenten, die bijna uitsluitend uit de katholieke burgerij kwamen. Wanneer dan in de jaren dertig de universaliteit een bastion van VNV en Rex werd, heeft dat onze mensen alleen maar in hun overtuiging gespekt. Ook het neerslaan door de rechtse klerikaal Dolfuss van de arbeidersstrijd in Oostenrijk en de terechtstelling van de leiders van de socialistische Schützbund in 1934 droeg in dezelfde zin bij tot ons verzet tegen het fascisme. En natuurlijk de successen van het internationaal fascisme met Mussolini, Hitler en later Franco waren voor ons de zovveelste bewijzen van het gevaar dat ook voor ons van het fascisme uitging. Tussen haakjes: als ik dus spreek over "onze" militanten dan bedoel ik zowel socialistische als kommunistische. Want aan de basis bestond tussen die twee een perfecte samenwerking. Daarvan het volgende voorbeeld: in 1936 had te Leuven het nationale samensmeltingscongres van de Kommunistische Jeugd en de SJW plaats.

D.P.: Hoe reageerde de leiding van de BWP (= Belgische Werkliedenpartij) op deze samenwerking?

LVB: Natuurlijk stond de leiding daar negatief tegenover. Zo waren bijv. de communisten officieel uit de vakbond gesloten, maar in de praktische strijd op plaatselijk vlak kon men de samenwerking aan de basis niet beletten. Trouwens binnen de leiding van de socialisten op nationaal vlak was men het zelf niet eens over de houding die men tegenover het fascisme moest aannemen. Spaak en De Man waren bijv. voor de erkenning van het Spaanse Francoregime, Vandervelde was daar tegen.

De gewapende strijd

D.P.: Dus naarmate het succes van het wereldfascisme toenam verdiepten zich ook jullie inzichten omtrent de strijd die er tegen moest gevoerd worden?

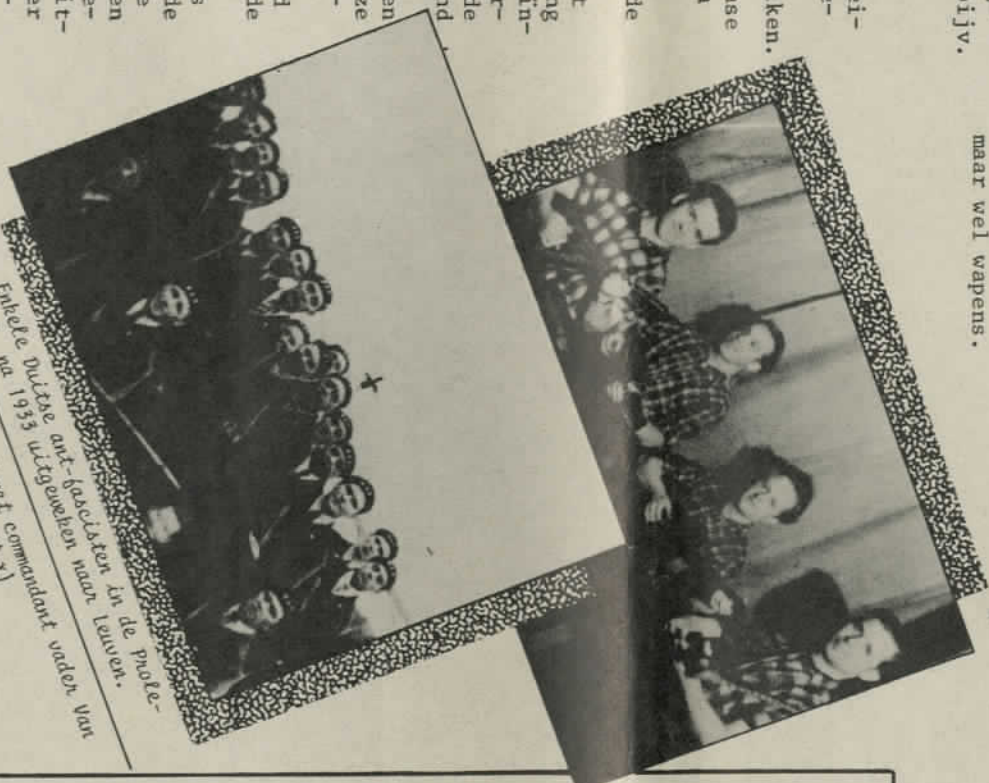
LVB: Juist! Wij jongeren van de Rode Valken en de Kommunistische Jeugd kwamen tot de vaste overtuiging dat we het fascisme eens met de wapens zouden moeten bestrijden. Dat besef werd nog versterkt na de komst in Leuven van een aantal linkse jongeren uit Duitsland. Deze mensen onder leiding van Fritz Bredmeyer hebben ons politiek heel wat geschouwd en ons met wapens leren omgaan.

D.P.: Waar kwamen jullie wapens toen vandaan?

LVB: We kochten die klandestien van onze Duitse vrienden. Waar zij ze vandaan haalden, hebben wij nooit geweten. Zo betaalden we bijv. voor een revolver 155fr. en voor een Duits oorlogsgeweer 250fr. Verder hadden we nog enkele geweren uit 14-18 die door militanten in de 1ste Wereldoorlog waren achtergehouden.

D.P.: En waar oefenden jullie en vanwaar kwam het geld?

LVB: Dat was een ander probleem. We begonnen met het geweer in de zaal van de Proletaar te oefenen. Maar dat maakte zoveel lawaai dat we ruzie met de portier kregen. Dan werden de oefeningen gehouden op afgelegen plekken tijdens de Rode Valkenkampen. Ons wapenbezit is altijd strikt geheim gebleven. Er zijn in dat opzicht nooit lekken geweest. Onze wapens waren verstopt in de schouw van de fabriek Vander Elst aan de Vaart. Nu wat het geld betreft, wij spaarden op alle mogelijke manieren om die toenderdijf toch niet onbelangrijke sommen te kunnen betalen. Zo hadden wij bijv. in het varkensstraatje (= Glasblazerijstraat) een voetbalclub gesticht. Elk lid moest 5fr. per week betalen. We hebben echter nooit een voetbal gekocht, maar wel wapens.

De 1ste Wereldoorlog en MAV met commandant van Eshale Duitse anti-fascisten in Leuven. Foto's van 1933 uit de tijdschrift voor de Publieke Arbeiders (langverloren met de x)

D.P.: Om te eindigen moeten we nog het probleem van de Spaanse Burgeroorlog (1936-39) aansenijden. Hoe kwam dit drama bij de Leuvense anti-fascisten over?

LVB: De gebeurtenissen in Spanje zetten ons ertoe aan om andermaal tot acties over te gaan. Er werden talrijke feesten, culturele avonden, omzingen enz. georganiseerd ten voordele van de Republikeinen (= anti-fascisten) in Spanje. Ook de vakbond heeft veel geld voor wapens, materiaal enz. gegeven. Verder zijn er talrijke Spaanse vluchtelingen (alleen kinderen) in Leuvense arbeidersgezinnen opgenomen. Verschillende socialistische en kommunistische militanten namen dienst in de Internationale Brigades en trokken naar het Spaanse front, zoals bijv. de kameraden Smeyers, Omloup, Franclmont en Puttemans. Eerstgenoemde sneuvelde in Madrid, Georges Omloup en Jozef Puttemans werden zwaar gewond. Daarbuiten namen bijna al onze Duitse vrienden die hier in Leuven verbleven dienst in de Internationale Brigades. Wanneer ik zeg "bijna allemaal" betekent dat dat sommige Duitse emi-

granten door geen dienst te nemen zichzelf ontmaskerden als lid van de Nazi-spionagedienst de Abwehr en de Gestapo. Ze waren samen met de politieke vluchtelingen uitgezonden om de anti-fascistische organisaties te infiltreren.

Onze Duitse medestanders die de Spaanse Burgeroorlog overleefden zijn na het einde ervan door de Franse regering in kampen gestoken, zodat ze enkele jaren later na de bezetting van Frankrijk tenslotte toch in handen der Nazis vielen.

Voor de meeste Leuvense anti-fascisten kwam dan in 1938 de mobilisatie. Door in het leger ingelijfd te worden, verloren wij elkaar enigszins uit het oog. De meesten van ons zouden elkaar terugvinden in het verzet tijdens de bezetting.

D.P.: Een allertaatste vraag: welke overeenkomsten zie je in de huidige situatie en die der jaren dertig?

LVB: Er zijn veel onheilspellende gelijkenissen. Zo is er opnieuw een diepe economische crisis, een sterke verrechtiging van de politiek, een fel opgedreven bewapening enz. Opnieuw is er de druk op de Sovjet-Unie vanwege het kapitalistisch blok. Vlak vóór de 2de Wereldoorlog trachtte de Sovjet-Unie de Nazi-dreiging enigszins op te vangen door zijn grenzen vooruit te schuiven in Polen, Finland, Bessarabië, de Baltische staten. Vandaag gebeurt iets vergelijkbaars in Afghanistan. In deze hedendaagse agressie-en provokatiepolitiek hebben de Verenigde Staten zich blijikbaar de rol toebedeeld van Nazi-Duitsland vóór de oorlog. De arbeidersbeweging zal zich naar mijn mening totaal moeten inzetten om een nieuwe katastrofe te voorkomen.

Louis Van Brussel werd op het einde van de 1ste Wereldoorlog geboren in de arbeiderswijk van het zgn. "Varkensstraatje", dit is het gebied tussen de Keizersberg en het kanaal Leuven-Mechelen. Van jongaf stond hij in de socialistische arbeidersbeweging. Actief van bij het begin in de strijd tegen het opkomend fascistische richtte hij reeds vóór de oorlog een gewapende verzetsgroep op. Na de 18-daagse veldtocht (1940) ontvluchtte hij de krijsgewangenschap en organiseerde na zijn terugkeer te Leuven én de klandestiene gewapende weerstand én de klandestiene Socialistische Partij. Commandant van het Leuvense Partizanenkorpers sinds einde 1942 werd hij tenslotte sektor-commandant voor heel Vlaams België. In 1943 trad hij toe tot de illegale Kommunistische Partij. Later werd hij benoemd tot Nationale Stafchef en enkele weken vóór de bevrijding tot nationaal commandant van de operaties. Van 1945 tot 1954 is hij actief als vrijgestelde van de K.P.B. Hij werd tweemaal verkozen als lid van het centraal comité van deze partij en was bovendien achtereenvolgens sekretaris der federatie Leuven, propaganda-sekretaris der federatie Brabant, redacteur bij de Rode Vaan. Vanaf 1954 is hij markthandelaar en blijft hij verder functies vervullen in de schoot van de K.P.B.-afdeling Leuven, van de federatie, van de nationale en gewestelijke leiding van het Onafhankelijkheidsfront (=geuzen leden van het verzet).

Volgende aflevering :

Tijdens de bezetting

RESIDENTIE POPULIERENHOF : EEN GETTO VOOR WELGESTELDE GEPENSIONEERDEN ?

Ondanks de vier jaar lange strijd van het buurtcomité Ter Elst-Terbank (zie Het Dilepard, jg III, nr.9) werd de service-residentie toch gebouwd. In verschillende tijdschriften en kranten vindt men al de nieuwste publiciteit. Deze beslaat soms een hele pagina, met een titel die moet inslaan : *Enig initiatief voor de derde leeftijd.* (zie bijvoorbeeld Knack van 9 sept. '81)

Tijdens mijn werk kom ik dikwijls in contact met ouderen en leer ik hun situatie wat kennen. Vanuit die hoek wil ik enkele kritieken spuien op dit prestige-

Op de eerste plaats maakt men in de reclame voor de residentie handig gebruik van een nieuwe generatie vijftenzestig-plussers, die nu meer in de kijker komt te staan. Zo begint men : *"Gedurende de laatste decennia heeft zich een welbepaalde problematie ontwikkeld de derde leeftijd scherp gesteld. Men is zich vaak niet ten volle bewust van de mogelijkheden die wijzen wanneer actieve personen hetzij met pensioen gaan, hetzij op een bepaalde leeftijd hun beroepsactiviteit wensen te beëindigen, hetzij plots alleen komen te staan"*.

Als oplossing voor deze - soms terecht vastgestelde - problematie wordt dan de service residentie aangeboden. Is het verantwoord de bejaarden te isoleren in appartementsblokken ? Als bouwvorm werken appartementsblokken het sociaal contact tegen, zowel van de bejaarden onderling als tussen de bejaarden en de mensen uit hun omgeving. Deze bejaardenflats worden hier dan ook ingeplant aan de rand van een wijk op 4 km van het stadscentrum : men zondert hen af van de actieve bevolking en beperkt hun integratiemogelijkheden. Ook zijn er daar praktisch geen winkels of ontmoetingsruimten. Wel voorziet men binnen de residentie gemeenschappelijke salons en ontspanningsvertrekken. Dit verhoogt volgens mij het getto. En dat terwijl de wijkbewoners nog altijd wachten op het beloofde wijkcentrum dat zou toegemoetkomen aan een reële nood.

Standing

Op de tweede plaats valt het mij op dat de prijzen van kost en inwoon voor een kleine minderheid van welstellende bejaarden betaalbaar zal zijn. Alleen voor de diensten vraagt men 20.600 fr. voor één persoon ! Deze dienst is verplicht, naast de huur of aankoop van het appartement. De bouwpro-

toren mikken wel degelijk op een hogere klasse, en maken er zelfs allusie op in hun advertenties. Het gevolg is dan ook dat mensen uit een brede omgeving hierop afkomen. In december '76 werden er door een werkgroep van studenten sociale pedagogiek (KUL) 53 interviews afgenomen van de inwoners van Ter Elst-Terbank. Een vraag ging over de bejaardenappartementen. De bevindingen op deze vraag luiden aldus : meer dan de helft van de ondervraagden (30) stonden negatief tegenover het bouwen van bejaardenappartementen, terwijl minder dan een derde (15) daar positief tegenover stonden.

Ongewenst indien niet nodig

Ik vermoed dat, mede door de hoge prijzen, een heel bepaalde groep zich zal laten dropen in die omgeving. Vanuit het oogpunt van een evenwichtige bevolkingsopbouw is de aantrekking van deze groep in Groot-Leuven - waar er reeds relatief meer bejaarden wonen dan elders - ongewenst. Ik stel me dus lever in de schoenen van de Leuvense bejaarde. Nu weten onze beleidsmensen ongetwijfeld dat er een behoefte bestaat aan aangepaste woningen voor bejaarden. De initiatiefnemers van de service residentie hebben vooral zakelijke belangen bij de bouw van serviceflat. Zij zijn wel min of meer op de hoogte van de woningmarkt op dit gebied, maar hebben een geheel andere verantwoordelijkheid dan het stadsbestuur, dat instaat voor een gunstig bejaardenwelzijn in het algemeen. Vele bejaarden die ik ken zouden beter gedend zijn met eigen aangepaste woningen. Zo kunnen ze zo lang mogelijk blijven wonen in hun vertrouwde omgeving.

Ik denk dat een uitbreiding en verbetering van de 'extra-murale' zorg meer ten goede zou komen aan de bejaarden. Hiermee bedoel ik de bestaande diensten zoals thuisverpleging, de bedeling van warme maaltijden, de poetsdienst, een alarmsysteem. Indien er aangepaste woningen gebouwd moeten worden lijkt het zinvoller deze te plaatsen tussen bestaande woningen, niet te veraf van winkels, openbaar vervoer, e.d. Een inspraakprocedure waarbij op de eerste plaats de bejaarden zelf worden betrokken, is hier zeker op zijn plaats. Het wordt tijd dat de beleidsmensen deze verantwoordelijkheid gaan opnemen, en dan liefst samen met bejaardenraden en gepensioneerdenverenigingen in 't Leuvense. Dit zou ik een stap vinden in de richting van een beleid voor het welzijn van ouderen, eerder dan de goedkeuring van een bouwplan bestemd voor enkele gefortuneerde bejaarden.

Mia

Ex-minister Willy Claes deelt ons nog mee dat de toegangsprijzen eventueel kunnen aangepast worden aan de bezuinigings en de schommelingen van de dollarkoers. De weblazen worden in ieder geval uitgenodigd zich Willy Claes het onbest beten dringdeert dan 's lands ekonome.

ONTWERPEN VOOR DE
J. STAMM, M. FOLLE, F. LEMAR, S. LINCHE, E. KALLOUM
E. KROEGER

SAM-ARNO "GROES" AUS WILM

ONTWERPEN VOOR DE
EVA MARIA, TENOR DIEN CHINCE, HET GHEEST WILLY TIJF, HET BALLET MILIA NIWA EN DE LEUVENSE MIJNEN SAMENNAHE
IN DE STADSGEMEENSCHAP VAN LEUVEN, OP ASTRIDAAL 21 OKTOBER 1981, OM 20 UUR.

MINISTER WILLY CLAES DIRIGEERT HET ORKEST.

PLAATSEN (MET PLAKAAT) : 150 FR.
2de balkon : 150 FR.
3de balkon : 150 FR.

Op verzoek van deze aankondiging hebt u
recht op 50 fr. Korting per persoon
Inclusief twee personen en zitplaatsen in
voorverkoop!

Je moet me
meer meke !

Leuven hemis. Dampende staten met hotdogs
en diebellen ! jaarmarkt voor paarden en
vee !

Tussen de rommel, poppenkast, klem, volley-
bal, John Lundsdtm, ook nog kantbekassen
(Vleetebeekse volksgeesten)

Mooie benen, dank zij de zon ? Atomenenergie,
nee. Zonnekollektor, ja. (wijgmak, open
deur Atol en Wokingneep Zachte Technologie)

het hoofd
verhoord
omgepaard

Je moet me
meek !

Om Rennieke van Wijgmaal te worden om ter
eerst 9 flessen wuddlen en er een bloem in-
steken.

Rennieke van Wijgmaal 1981 : heerlijke spelen
in de gazettenberg.

Rennieke kan ook een melk je zijn. Om ter
eerst de zin 'Rennieke van Wijgmaal 1981'
votmen.

3de superster van de Gymproep te Wijgmaal
(13 september). Deelnamen is nog aktijd
belangrijker dan wunen.

- nationale informatie- en ideeënbeurs op zondag 11 oktober, waar het startschot gegeven werd voor de nationale weekblik;
- nationale aktiedag op 21 november '81: "Informatie- en informatieaanpak in het ontwerp van de nieuwe gemeentewet";
- nieuwsbrieff De Waker; veertiendaags kon- taktblad voor en over plaatselijke initiatie- ven;
- "tematische startdagen": kulturele ra- den, jeugdraden,...
- "provinciale kontaktdagen" half '82;
- ondersteuning en begeleiding van plaatsel- ijke initiatieven;
- een "geïntegreerd vormingsaanbod" (?), werkmap, videoprogramma's, grote tijdschrif- ten en perscampagne.

Met vragen naar informatie en begeleiding, inlichtingen en dies meer kan u terecht bij De Waker Burger (op alle uren van de dag veronderstellen we), per adres Liedtstraat 27-29, 1030 Brussel (02/2418833). De Wakerre Burger, hij bestaat.

Verontrust (3)

De intellectuele veelzijdigheid van een fi- gur als Van Itterbeek blijft vruchten af- werpen. In de loop van de maand september verscheen het proefnummer, en tevens eerste nummer van het nieuwe jongerentijdschrift Yell. Eugène Van Itterbeek tekent als hoofd- redakteur, onder het oog van een uitgebreide Raad van Advies, naar we vermoeden bevoegd verklaard om Yell ook na de startblokken in goede banen te houden. Want Yell staat voor (vreugde)kreet - hoofde deze titel nu in het Engels? -, en het kondigt zich aan als een heel bijzonder magazine voor jongeren vanaf 15 jaar. Een eerste beoordeling hier- over zullen we voorlopig maar aan de jonge- ren zelf overlaten (Yell blijkt in de toe- komst hñn bijdrage ernstige afmetingen toe te meten). Wat het nieuwe magazine tot hier- toe een bijzonderheid maakte, is de pole- miek over het kristelijke brandmerk op het blad. Je moet weten dat Yell een uitgave is van de Goede Pers Averbode, die ons des- tijds al milikorfde met Doremi, later Zon- nekind en Zonneland, en ander prutswerk. Omiddelbaar na het verschijnen van het proefnummer liet Vlaanderen's verontruste stem bij monde van Gaston Claes in de Ga- zet Van Antwerpen (7sept. '81) horen dat Yell te weinig sekulariserend was. Meer be- paald de bespreking van Jan Wolkers' roman De perzik van de onstergelijkheid geschre- ven door Van Itterbeek moest het ontgelden. Zulk feit kan de redaktie van Yell alleen maar tot eer strekken, net zoals de stille oproep deel te nemen aan de massale anti- atoombewapeningsoptocht op 25 oktober in Brussel (editoriaal van het tweede nummer). Is Yell dan toch op weg dat tijdschrift te worden, "waar je op te wachten zat"?

Yell verschijnt veertiendaags vanaf oktober '81, en is voorlopig alleen verkrijgbaar via de scholen of rechtstreeks bij de uitgever De Goede Pers Averbode, 3281 Scherpenheuvel- Zichem. De redaktie zal zich vestigen in Leu- ven, Blijde Inkomststraat 11.

nieuwling.... hun prioriteiten bepalen. Zij zullen dit kunnen doen in ontwerpmemoran- da- teksten, en kunnen daar dan over praten. Van de 17-de oktober zal ook in grote mate het verdere verloop van de Aktie Verkiezingen '82 afhangen. Een strategie, om de konfrontatie met politieke partijen en de bevolking aan te kunnen, zal moeten uitgedokterd worden. Alvast het gedetailleerde programma: om 9u. inleiding en voorstelling, daarna voor- stelling van de werkdokumenten en de werk- tekst rond inspraak en participatie door de Leuvense opbouwwerken, met om 10u. pauze. Om 10u15 volgt de bespreking van werktek- sten per tema en per groep; slot om 12u. Personen en/of groepen die geïnteresseerd zijn in de Aktie en wensen mee te werken, kunnen steeds terecht op het sekretariaat in het gebouw van Sokelo, Diestsestraat 303 te Leuven, telefonisch op 22.20.14. De werkdag gaat door in het Kultureel Cen- trum, Brusselsestraat.

Verontrust (1)

In hun nota aan het stadsbestuur geven de CVP-jongeren van Leuven hun opties voor het gemeentebestuur over de jeugd. De voorbije jaren, zo stellen zij vast, was er geen dy- namisch jeugdbeleid; niet eens 0,5% van de begroting werd bestemd voor de jeugd. De CVP-jongeren dringen er bij het stads- bestuur op aan nog tijdens deze legislatuur te beslissen tot de uitbouw van een poly- valent jeugdcentrum in het gebouw aan de Naamsestraat nr. 70. (Misschien letwat té concreet voor het verkiezingsprogramma?) Verder moeten er tijdens de nota van de CVP-jongeren meer speelpleinen komen. Voor elke jeugdvereniging moet er een lokaal of ruimte ter beschikking gesteld worden. Het ridikule subsidiebeleid moet herzien, en de politieke jongerenorganisaties in het jeugdparlement moeten hun plaatsen inruilen voor de afgevaardigden van de jeugdvereni- gingen. Van edelmoedigheid gesproken..!

Voor een ruim debat in de gemeenteraad over het jeugdbeleid wordt het nu wel eens tijd, en de verontruste jongeren achten "de koorde van de komende verkiezingen" hier toe de ge- knipte aanleiding. De 6 jaren tussen zulke twee koortsperiodes zijn, zo vinden wij dan, de beste tijd om aan het jeugdbeleid ook nog wat te doen.

Zo betreuren de CVP-jongeren nu, en dit le- zen we nog steeds in die nota, de beslissing van het stadsbestuur tot de aanleg van het Kortepad. Dit klinkt in onze oren nogal hypokriet, tenzij er tussen de 300 inge- diende bezwaarschriften (waarvan er, zie de gemeenteraadssitzing van 31 augustus, volgens de burgemeester 295 identieke), één van de CVP-jongeren zou zitten.

Verontrust (2)

"Een algemene mobilisatie van alle wakkere burgers van dit land om er nog meer wakkere gaande democratisering van het plaatselijke beleid te komen"; dit is - wat je idyllisch zou kunnen noemen - hetgeen het project De Wakkere Burger betreft in de komende maan- den voor en na de gemeenteraadverkiezingen van oktober '82. (Het Dijlepaard werd er even bleek van.)

Tot zover de entoesiaste aanhef van een rondschrijven van het project De Wakkere Burger, een gezamenlijk initiatief van een aantal vormingsinstellingen zoals Lo- dewijk De Raet en Elcker-ik, die bij dezen vragen om één of meer bladzijden te mogen vullen in onze stadskrant. Wij besparen u het vormingswerkersjargon en beperken ons tot enkele nuchtere regels over hoe men de bur- ger uit zijn luie zetel wil halen.

Een greep uit "wat de getuentebevoorde Wakerre Burger de eerstvolgende manden te wachten staat" (houdt u vast aan uw bre- tellen want de vormingswerkers zijn daar):

De Aktie Verkiezingen '82, de 'Inspraak- en participatieaktie' van de Leuvense opbouw- werken Sokelo, Heso en de Mussenuurt, heeft een jaar intens voorbereidingswerk achter de rug. Heel wat contacten met groepen wer- den gelegd; een inventaris van de partijpro- gramma's van '70 en '76 en een inventaris van de begrotingen liggen haast onder 't stof. Op zaterdag 17 oktober wil men de 'vlam in de pan' laten slaan. De Leuvense groepen kun- nen op die dag op allehande gebieden zoals jeugd, cultuur, welzijn, verkeer, stadsver-

Archeologie

Van 19 tot 30 september werd in het stadhuis van Leuven een tentoonstelling gehouden onder de hoogdravende titel *Archeologie in Vlaanderen*. Hoogdravend, want zulke tentoonstelling zou jaren voorbereiding vereisen, en een budget in de miljoenen. Dat beide hier ontbraken was overduidelijk. In 11 vitrines waren er zo maar eventjes 469 archeologische voorwerpen opgestapeld, afkomstig uit minstens 29 vindplaatsen. Deze voorwerpen verdienden een betere voorstelling. Wij hopen trouwens dat u de schamele uitleg die erbij verstrekt werd, niet allemaal gelooft heeft. Het wetenschappelijke peil liet al evenzeer te wensen over. Tekeningen en grondplannen ontbraken volledig. De 6 panelen met wat foto's opgeplakt betekenden maar een magere troost. Ter gelegenheid van deze tentoonstelling gaf de Leuvense dienst stadsarcheologie een brochure uit, die in een behoefte zou voorzien, ware het geen wartaal.

En wat betreft deze dienst: na bijna een jaar werken (?) is de zes koppige dienst er niet geslaagd noemenswaardige resultaten te behalen, enkele tot in Nederland gekende flaters niet te na gesproken. Bovendien zijn er, door het niet tijdig ingrijpen van de stadsdienst, al minstens twee monumenten verloren gegaan. Het gaat om een houten sterfput (en niet afvalput, zoals zij beweren) aan het Paridaensinstituut, en een deel van de Middeleeuwse Dijklede in de Suisstraat, slechts 50 km van hun deur. Door het gebruik van een verkeerde methode hebben de opgravingen op het 's Hertogeneland, de belangrijkste plaats van Leuven, niets belangrijks opgeleverd. Van het cm voor cm uithalen van mangaten valt natuurlijk niets te verwachten.

Het gerucht doet de ronde dat de stad haar dienst stadsarcheologie zou willen bestendigen. Dit is inderdaad zeer gewenst. Maar laten we dan wel hopen op een andere bezetting. Als er tenminste nog archeologen kunnen aangetrokken worden die voor de erfenis van de huidige dienst stadsarcheologie niet terugschrikken...

Leuvense werkgroep voor
Middelieuws en Moderne
archeologie, K.U. Leuven

Werkgroep voor ontwikkelingsamenwerking: 11.11.11-aktie '81

Op woensdag 2 september kwam het Leuvense 11.11.11-Comité voor het eerst dit jaar bijeen. Meteen werd door bijna 40 aanwezigen het startsein gegeven voor de 11.11.11-aktie '81. Ter inleiding werd de diareeks rond het jaartema *ballads en de derde wereld* vertoond. De keuze van het comité voor een project bleek moeilijk. Uiteindelijk werd voor Tanzania geopteerd. Het project *Tandep* beoogt de steun aan een vijfjarenplan ter verbetering van de landelijke woningen. Steunend op het 'self-help'-principe wordt per dorp een bouwbrigade van vier ambachtslui opgesteld. Zoveel mogelijk wordt het initiatief bij de plaatselijke bevolking gelegd. Het project is bij het N.C.O.S. ingediend door Coopido, en bedraagt in het totaal 7.500.000 fr. Van de 11.11.11-aktie in groot-Leuven wordt 946.000 fr. verwacht. Een hoogtepunt in de actie vormt het stuk *Chakawa* van het derde-wereldtheater Têç onder leiding van Tone Brulin. Dit stuk over de onderdrukking van de vrouw in Afrika komt op maandag 19 oktober naar het Don Bosco centrum in de Zwaluwenlaan te Kessel-Lo. Het stuk speelt die dag tweemaal, om 14 u. voor de scholen en om 20 u. (Kaarten en affiches bij de organiserende groepen Kristenen voor het Socialisme, Amnesty International, Wereldwinkler en Derde Wereld-groep.)

De 11.11.11-aktie steunt op vijf werkgroepen. Een groep stimuleert de eigenlijke actie, een toneelgroep bereidt een stuk voor, enkele mensen werken aan een brochure en folder, voor de Leuvense jeugdbewegingen wordt gezorgd voor enkele speelse aktievormen, en tenslotte worden ook de Leuvense scholen niet vergeten. Wie voor één van deze dingen de handen uit de mouwen wil steken, kan alvast een eerste stap wagen door naar de eerstvolgende comitébijeenkomst te trekken. Voor meer inlichtingen: Erna Hendrickx, Leuvense-riksenstraat 74 te Heverlee (23.04.65), Willem Vandemuldebroecke, P. Nollkensstraat 103 te Kessel-Lo (25.11.65), Hugo Boon, Hutrelaan 50 te Heverlee (22.77.71), en Rita Demeester, Bisselierlaan 17 te Kessel-Lo (25.63.39).

Vrouwen tegen de crisis: open brief aan de 3 nationale vakbondsledingen en aan de 3 metaalbonden

Via deze brief willen we onze verontwaardiging uitdrukken over het stopzetten van de financiële steun aan de stakers van Boel. Wij waren ten zeerste verwonderd dat startuten voor u beschikbaar zwaarder doorwegen dan een volgehouden strijd van 22 weken en een meerderheid van 62,5 % tegen het verzoeningsvoorstel. Wij vinden uw beslissing buitkrachtig en kortzichtig. Wij betreuren dit des te meer, omdat uw beslissing de patroons naar heeft van een strijd tegen de vakbonden naar een strijd tegen de vakbonden. Met Saverijs wijft heel het patronaat zich in de handen, terwijl de ontslagenen in de kou blijven staan. Vakbonden die in tijden van crisis een uiterst belangrijke, defensieve strijd

na het einde van de staking vallen. Een ideale kans dus om de hoofdrolspelers te laten nakaarten over alle aspecten van de zaak. Bijna 100 mensen daagden op om naar de boeiende videomontage te kijken, die een levendig beeld ophangt van de oorzaken en het verloop van de staking. Daarna kwamen Jan Cap (ACV) en Rudy Van Vleteren (ABVV), de twee hoofdelagees van de scheepswerf, aan het woord. Twee uur lang antwoordden ze op de talrijke vragen, vanuit hun bijzonder rijke ervaring en inzichten.

Uiteraard lag de klemtoon op de rol van de syndikale leidingen, die de staking lieten vallen op een moment dat er nog niets verloren was. Jan en Rudy legden uit hoe het komt dat binnen de vakbonden een 'machtsstructuur' gegroeid is van enkele topleiders, die dikwijls op ondemocratische wijze durven en kunnen beslissingen doordrukken, tegen de wil van de leden in. Maar voor hen betekent dit niet dat ze de vakbond afschrijven! Integendeel, dit zou slechts een enorm kado wezen voor het patronaat. Hun uitgangspunt is: "De vakbond, dat zijn wij allemaal. Op de werf, in de dagelijkse syndikale strijd, tijdens stakingen, moeten alle arbeiders hun zeg hebben, en moet de grootste mogelijke eenheid aan de basis

van de arbeiders ontkrachten i.p.v. te stimuleren tot een solidariteit met andere bedrijven en sectoren, zijn volgens ons, allen gesyndikeerden, die naam niet waard.

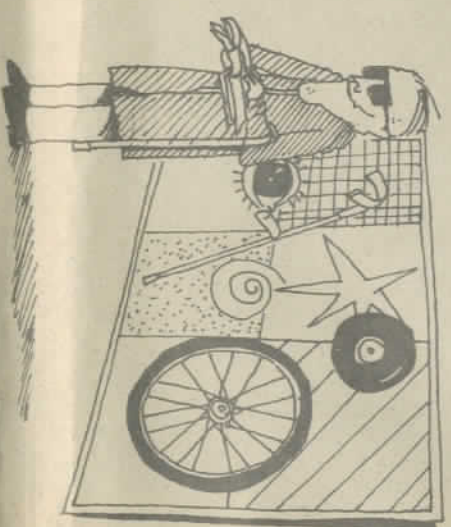
Vrouwen tegen de Crisis Leuven
Blijde Inkomststr. 115, Leuven

Volksuniejongeren: persbericht

De Volksuniejongeren van Leuven protesteerden tegen de demagogie van burgemeester Vansina, die de zaken op zijn kop zet wanneer hij beweert dat publiciteit rond kunstschattingen alleen maar kwaad uitlokt. De recente poging tot diefstallen in de Leuvense St. Jacobskerk zou uitgelokt zijn door een TV-uitzending waarin VU-volksvertegenwoordiger Kuijpers de wantoestanden in de kerk aankloeg. i.p.v. Vervaarlozing verdient ons rijk Leuvens kunstpatrimonium nog veel méér publiciteit. Het dient evenwel op een passende wijze beschermd. VUJO verzet zich dan ook tegen de gemakkelijke ideoplossing om alles stil te laten en te hopen dat de dieven aan onze schatten zullen voorbijgaan. Waar nodig zal opnieuw de klok geluid worden.

V. Geeraerts,
voorzitter

De gehandicapte in de kunst

In de tentoonstellingszaal van de Fakulteit Letteren en Wijsbegeerte, Blijde Inkomststraat 21 gaat van 7 tot en met 25 oktober een tentoonstelling door onder het thema *De gehandicapte in de kunst*. Een selectie werd gemaakt uit 380 geïnventariseerde originele kunstwerken, en aangevuld met een 15-tal reproducties van internationaal befaamde schilders, etsen en beeldhouwen. De tentoonstelling werd kronologisch opgesteld. Uiteraard is zij ook toegankelijk gemaakt voor het anders-validen-publiek zelf (katalogen zijn eveneens verkrijgbaar in brailleschrift, grootletterdruk, en op geluidsband.) De tentoonstelling is elke dag geopend van 11 tot 18u., 's zaterdags van 10 tot 14u., en 's zondags gesloten.

GESLAAGDE SOLIDARITEITSAVOND VOOR BOELSTAKERS

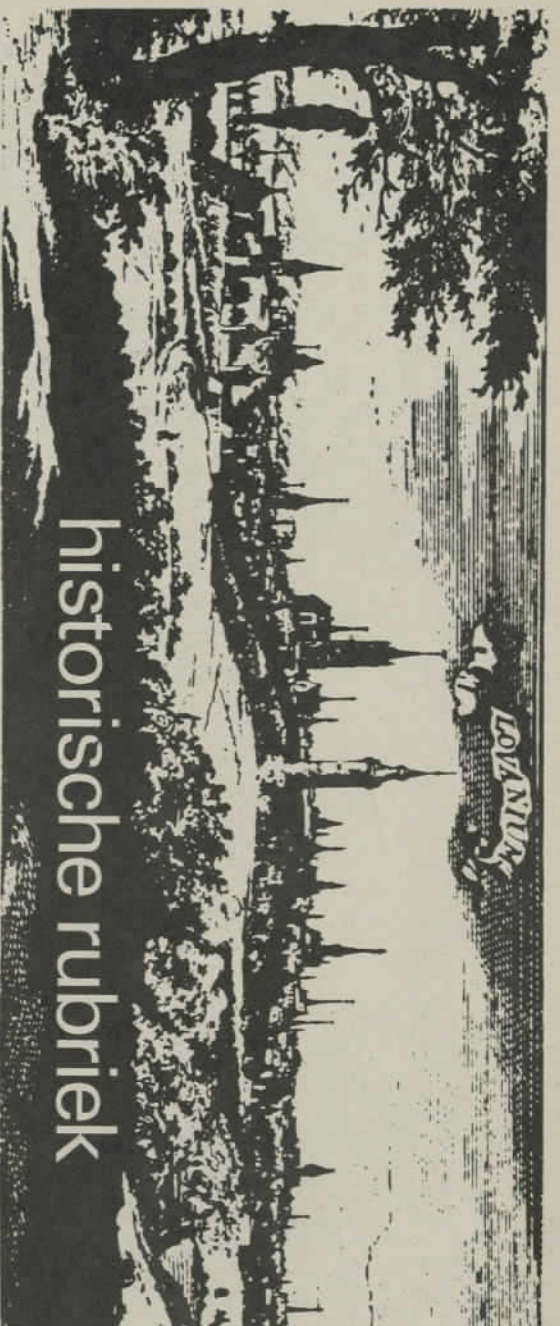
Op dinsdag 22 september ging in de Proletaar een discussie-avond door naar aanleiding van de 22 weken lange staking van 2000 scheepsbouwers van de Boelwerf in Temse. De stakers eisten de intrekking van 128 onwettige af-dankingen. Na 22 weken volgehouden strijd en opofferingen (het stakersgeld is veel minder dan het loon!) werd de staking plots niet meer erkend door de 3 nationale vakbondsledingen. Op 7 september staakte men uit protest tegen dit verraad nog één dag verder, maar langer voortdoen bleek onmogelijk zonder stakerssteun...

In het Leuvense is dit konflikt van nabij gevolgd door tientallen militanten uit vakbonden en linkse partijen. Reeds in juli was op initiatief van KAL en de Pvda gepoogd een solidariteitsavond met de stakers in te richten, en acties te ondernemen om geld in te zamelen. Wanneer dan de staking gesmoord werd door de syndikale topleiders, net in het weekend van Leuven kermiss, kwamen een 40-tal mensen (militanten uit ABVV en AGV, leden van de SP, KAL en Pvda) snel bijeen om diezelfde dag nog geld in te zamelen. Op minder dan 24 uren tijd werd in Leuven meer dan 91.000 Fr. bijengebracht, en dinsdagochtend in Temse aan de stakers overhandigd. De informatie-avond die gepland was, zou nu

gewelkeend blijven". Vanuit een dergelijke positie zou het mogelijk worden een tegenmacht vanuit de basis op te bouwen, met deleges die kunnen rekenen op hun arbeiders, en dan ook sterk staan tegen manoeuvres van rechtse vakbondsleders. Dit debat tussen een konsekwent, strijdbaar en democratisch syndikalisme enerzijds, en het gematigd overlegsyndikalisme anderzijds, is nu, na de boelstaking, volop aan de gang in de Belgische arbeidersbeweging. Deze avond zal er zeker toe bijdragen dat ook in Leuven deze discussie wordt verdergezet.

In de uitleg van Jan en Rudy kwam ook naar voren, dat de syndikale macht op de werf na dit voorval helemaal niet gebroken is. Dat was juist één van de bedoelingen van het patronaat. Het is niet gelukt. Volgens de hoofdelagees was er niets te bespreken van ontnoediging of desillusie van de stakers. Het stakerscomité blijft verder vergaderen, en onderzoekt verder hoe de strijd tegen het patronaat kan verdergezet worden, aldus nog de woordvoerders.

Op het einde van de avond werd nog 3725 Fr. rondgehaald voor het stakersfonds. □

historische rubriek

WILLEM BOONEN,

STADSGENOOT ANNO 1550-1600

In de jaren dat Filips II van Spanje de Nederlanden erfde van zijn vader keizer Karel V, en Willem van Oranje vocht om de afscheiding van de Noordelijke Provinciën - later Nederland... in de tijd dat Luther en Calvijn hun protestantse leer verkondigden en hun aanhangers werden vervolgd door fanatieke katholieken... in de dagen dat Maria Van Bourgondië hertogin van Brabant was en hulp kreeg van de Spanjaard Alva, de IJzeren Hertog... dat Mary Stuart in Engeland werd onthoofd op bevel van haar nicht Elisabeth...

...in die woelige tijd nam *Willem Boonen*, ambtenaar van de gemeente 'Loven', het be-sluit een boek te schrijven over zijn ge-liefde stad en wat er zoal voorviel. Hij was niet de enige die met dat idee rond-liep. *Divaenus* en *Malanus*, twee andere Leu-venaars, hadden reeds kronieken te boek gesteld, maar die waren in het Latijn. Aan Willem Boonen komt de eer toe het eer-ste Nederlandstalig geschiedkundig werk over Leuven gemaakt te hebben.

Het handschrift bleef nochtans lang in de lade liggen, en wel tot 1874. Op 23 de-cember van dat jaar nam de gemeenteraad van Leuven het besluit, het werk van Willem Boonen te publiceren. Dit gebeurde onder de hoede van toenmalig stadsarchivaris *Edward Van Even*, die ervoor zorgde dat het lijvige boek, voorzien van talloze verduidelijkende voetnoten, in 1880 het licht zag. Wie het vandaag nog wil inkijken kan altijd terecht in de leeszaal van de Openbare Bibliotheek (Vanderkelenstraat).

Hieronder volgen enkele fragmenten ter ken-nismaking.

De ketters

Willem Boonen leefde in de tijd dat de mach-tige katholieke kerk werd bestookt door een nieuwe leer, het protestantisme van Luther en Calvijn. Onze kroniekschrijver - zoals de meerderheid der Leuvenaars trouw aan de paus-, schrijft hierover het volgende.

"Anno 1566. De *Calvinisten* hebben *allereerst* begonnen te *preeliken* in *West-Vlaanderen*, *daarna* binnen *Antwerpen* (*juuni* 1566), en *daarna* bijna in *alle* plaatsen binnen deze *Nederlanden*, behalve in de stad van *Loven*, die *zich* standvastig gehouden heeft aan de *oude* *katholieke* *religie*, en *zich* grote moeite getroostte in het waken en *andevskids*. De *gelden* warden dag en nacht op het *stadhuys* en in de *kerken*.
20 april nabij *Pasen*, is te *Loven* een pu-

belieke *processie-generaal* gehouden om *God-almachtig* te *bidden* voor het behouden tegen *alle* *inconverlenten*.

Augustus 23, *vrijdag* 's *morgens*, kwam *alhier* de *rijding* binnen te *Loven* dat *alle* *kerken* binnen de *stad* *Gent* waren *onthellegd* en *be-nooïd*, en *dit* met *grote* *wreedheid* door *volk* in *kleine* *getale*; en *dat* *binnen* *Brussel* 3 of 4 *predikanten* van de *nieuwe* *religie* waren *gekomen*. *Daarop* hebben *die* van *Loven* hun *commissarissen* naar de *Hertogin* van *Perma* *gezonden*, *haar* *advocatie* verzoeënd *noeps* de *zaak* van de *conservatie* van het *heilige* *kristelijke* *geloof*, en *de* *breking* van *kerken* en *bloosteren*, *vermits* de *stad* *Loven* *zeer* *groot*, *wijd* en *breed* was en *voorzien* van *luttel*. *Zij* *antwoorde* *die* van *Loven*, *dat* *zij* de *poorten* van *Loven* *beet* toe *zouden* *houden* en *gadeslaan*, en *geen* *vreemdeling* *zouden* *toelaten*, en *dat* *ze* *diegenen* *waerop* *enige* *sus-nitie* *zou* *mogen* *wezen*, *zouden* *aanhouden* en *wel* *onderzoeken*. *Ingeval* van *enige* *oproer* of *geweld* *aan* de *poorten*, *dat* *ze* *die* *vrige-lijk* om *den* *hals* *brengen* *ende* *doet* *schieten* *oït* *slaen* *souden*, *sonder* *daerane* *te* *mis-daene*' "

Belastingen

Ook toen al werd belasting geïnd op rijk-dom. Niet op auto's of televisie, maar wel op het aantal vuurhaarden in je huis of ar-beisplaats. Het heette dan ook *schouwgeld*. Willem Boonen schrijft over het schouwgeld, anno 1553...

"Te weten dat men van elke schouw of haard, want men wu in stoekt of stoken kan, geven zou binnen de steden van de vrijheid van Brabant: 20 stuivers, en op de dorpen en de gehuchten voor elke schouw of haard: 15 stuivers.

Alle herbergen met kolenschuuren zouden dub-belle belasting betalen, te weten twee rijfs-guldens. Alle kareelovers, karkovers, bak-ovens, potovers, amidars, fornuizen, bad-huizen en dergelijke warden voor schouwen getekend, en hiervan was niemand vrij be-halve de 4 biddende orden en de Clarissen."

De ijzeren hertog

De geschiedenisboekjes leren ons, dat Filips II de Spaanse hertog van Alva naar het noorden stuurde om de woelige provincies op orde te zetten. Alva kreeg de bijnaam van IJzeren Hertog, vanwege zijn streng, zoniet bloed-dorstig optreden tegen alle vormen van on-rust en oproer. En hoewel onze Willem Boonen koningsgezind was, en tegen de rebellerende Willem van Oranje, ging Alva voor hem toch wat te ver. Boonen vertelt de geschiedenis van twee burgemeesters en een sekretaris van een stad, die onder druk van de legers van

Oranje, en om erger te voorkomen, voedsel hadden verstrekt aan de vijand. Zij werden voorgelaid op beschuldiging van verraad.

"En bij de hertog komende, vroeg hij hen of ze de vijand gespijsd hadden, waarop de beschuldigten antwoorden dat zij dat gedaan hadden uit vrees door de prins van Oranje overvallen te worden. Waerop de hertog van Alva hen zeide dat zij hun vonnis mebrachten, en de straf gaf dat men ze zou verhan-gen. Dit horende waren de beschuldigten uitermate verslagen en verbaad. En werd hen een biechtvader gezonden, die hen op de dood biecht had gehoord, is bij teusond naar de hertog gegaan, hem verkleurende dat het lie-den waren van goed geloof en goed leven, hem biddende de straf te veranderen en te herroepen. Daerop antwoorde de hertog dat men, ondanks dat, justitie moest doen, zeg-gende: Laat er dan maar één gehangen wor-den."

Alzo zijn alle drie de beschuldigten samen onder een boom bij het Venkenbos (Perk) ge-legd, en heeft een Spanjaard aldaar de teen-ling geworpen wie van hen beiden zou moeten gehangen worden.

Het ongelukkige en onrechtvaardige lot is gevallen op Jan van Eertrijck, burgemeester, die daarna aan de boom aldaar met laarzen en sporen, onrechtvaardig gehangen werd, de dood onschuldig zijnde, 24 oktober 1568. En toen de hertog van Alva dezelfde dag met zijn leger vertrokken was, hebben die van Loven de dode afgelegd en tot Loven gebracht, en aldaar, in 't klooster van de Prebiteren eerlijk doen begraven. De abt van Perk, door 't groot ongelijk aan de boom in de pelvaan van Jan van Eertrijck geschied, heeft de boom met de omstande bomen doen uit de grond halen, om de memorie van het geheel te niet te doen, mits het ongoddelijk felt meer door wreedheid dan door gerechtigheid den hertog van Alva gebeurd was."

Splinternieuws

Tussen alle veldslagen en bestuurlijke pro-blamen in vermeldt Willem Boonen ook nog andere belangwekkende gebeurtenissen.

"Anno 1563, 5de juli, was 't zulk een groot onweder van donder, beldsem, regen en wind, dat van hier te voren nooit gezien noch ge-hoord was, waardoor grote schade gebeurde. Dit onweder had Dominus Doctor Cornelius Gemma in zijn pronosticatie van hetzelfde jaar voorspeld, schrijvende aldus: dat het zulk een onweder zijn zou dat hemel en aan-de beven zouden, wat ook wel apparentelijk bleek, want vele bomen warden uit de aarde, vele vensters warden kapot in diverse ker-ken en bloosteren."

"Anno 1563 in oktober kwam hier te Loven binnen een obligant, en werd naar de keizer gezonden."

"Anno 1565, oktober 21, ging te Loven een processie-generaal uit voor de grote over-winning die de heiligen gehad hadden tegen de grote Turk, hem verjagend uit het eiland Malta."

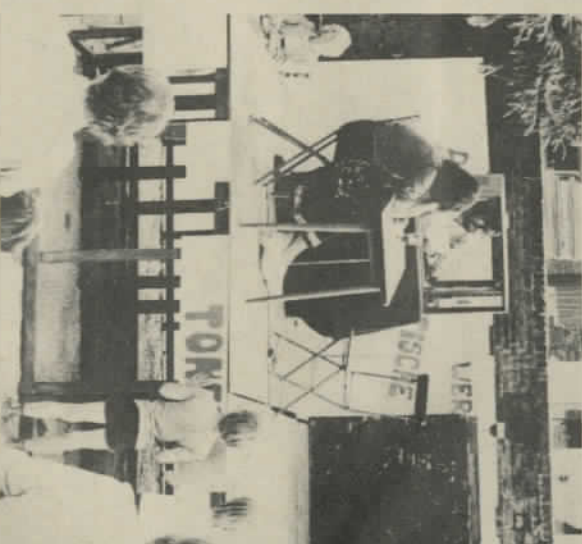
"Anno 1570, 3 december, zondagavond kort na 10u., is het hertogte met een groot schavack van de toren van St. Pieter te Loven gevallen."

"Anno 1571, in februari, was 't grote waters-nood binnen Loven, wat gekomen was door de oesmolten sneeuw."

"Anno 1576 werd Amuratius keizer van Tur-kije, zijn vader Selim opvolgend."

De moet tot mé
maeke !

Werkloosheid en alternatieve tewerkstel-
lingsmogelijkheden in de kijker. Info-
stand, animatie, toneel (doppelsbeurs
in 't stadsparke)

Overdag klompen maken en 's avonds de blom-
pendans met 1000 man. (Helberg-folkfestival)

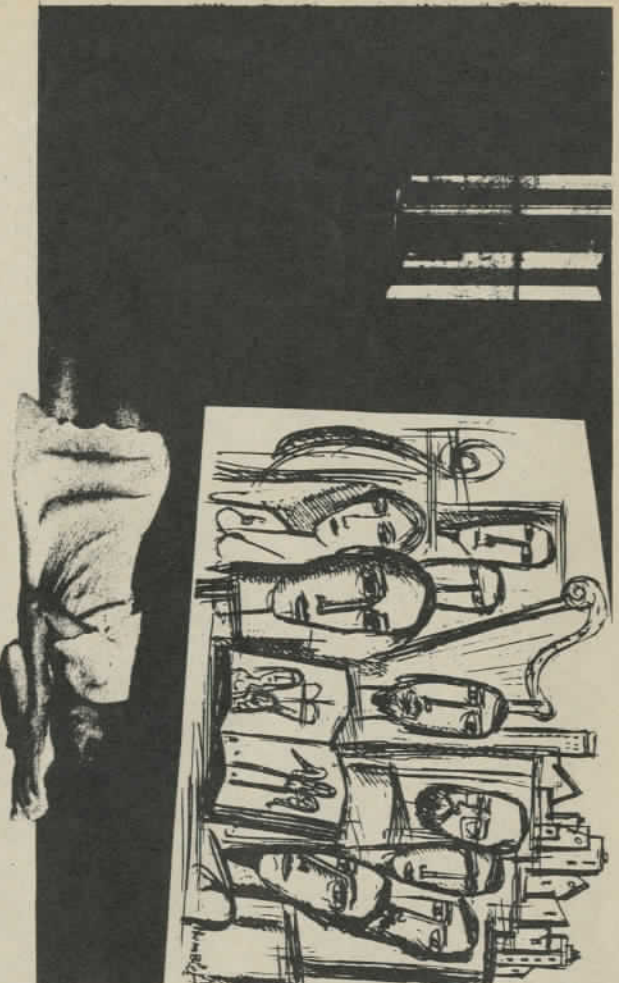

Een verblijvende gevel. Binnenin : rommelmarkt,
aandappelen in de schil (open deur Hezo)

Wereldwinkel Leuven :
medewerkers gezocht

De Wereldwinkel zoekt bij de aanvang van
zijn nieuw werkjaar nog vrijwillige mede-
werkers. Inlichtingen : Tiensestraat 140,
telefonisch : 016/23.74.67.

'POEZIE IN DE STAD'

Onder deze noemer richt het derde Europe-
se Poeziefestival de zoektocht op poëzie, zoals
deze leeft in steden met een regionaal ka-
rakter. Een uitgelezen schare van dichters
en essayisten hebben hun medewerking toege-
zegd. Hier komen ze : Nic van Bruggen, Eddy
Van Vliet, Wilfried Adams en Henri Floris
Jespers (Antwerpen), Frank de Crits, Stel-
aan Van den Bremt en Clara Haesaert (Brussel-Ne-
derland), Michel Staavaux, Jean Dumortier,
Werner Lamberty en Emile Kesteman (Brussel-
Frans), Henri Hanlet, Nicolas Helminge, Paul
Lammers, Rosemarie Kieffer en Fernand Hoffmann
(Luxemburg), en verder nog een reeks lui-
tenlandse w.o. Jean Paul Klee (Strasbourg),
John Silkin (Durham), David Gascoyne (Isle
of Wight), Simon Vinkennoog (Amsterdam), Bodo
Morshäuser (Berlijn), Eugène Guillevic (Pa-
rijs).

om 10u, gestart met een uitstap naar het
provinciaal domein te Kessel-Lo, in de na-
middag gevolgd door poëzielezingen (15u.),
en een Europees poëzieprogramma (20u., Go-
tische zaal, stadhuis). Het festival sluit
af de zondag, met om 11u. een poëziepro-
gramma met Eugène Guillevic, om 12u. ont-
vangst door het stadsbestuur, en 's namid-
dags om 15u. een concert met volksmuziek
uit het hertogdom Brabant en de viering
van de tienjarige Leuvense Schrijversak-
tie (Grote Aula). (Het zondagmiddagge-
beuren zal dan wel overstemd worden door
de nationale optocht tegen de kernraket-
ten in Brussel.)
Het inschrijvingsgeld voor alle manifesta-
ties, de receptie op het stadhuis en de
Europese essay- en dichtbundel die naar
aanleiding van dit festival verschijnt,
bedraagt slechts 500 fr. per persoon.
Jongeren beneden de 25 jaar krijgen toe-
gang tot alle manifestaties voor 100 fr.
Entréegeld voor de afzonderlijke mani-
festaties : 50 fr.
Inlichtingen : Europese Poëziebiblio-
theek, Blijde Inkomststraat 9 (016/23.53.52)

Zij horen er helemaal bij

De problematiek van integratie van gehan-
dikapten is de jongste jaren volop in de
belangstelling gekomen. Toch blijft er
nog een heel stuk af te leggen : zolang de
sociale sektor moet leven van de krimels
van de tafel of van de liefdadigheid van
'vrijgevige' mensen, zal de crisis afgewen-
teld blijven op de armen. Daarom moeten
wij het anders aanpakken. Al deze mensen
hebben recht op de hele boterham, niet al-
leen op de kruimels.
In Leuven wordt in de loop van oktober-no-
vember een campagne opgezet om dit scher-
per in de kijker te brengen. We willen hier
initiatieven aankondigen, die vooral de
moeilijke weg van de gehandicapte mens naar
zelfstandigheid belichten en de arvaringen
die hij hierbij opdoet.
Op vrijdag 2 oktober is er om 19u.05 een
uitzending van K.T.R.C.-Kruispunt, volledig
gewijd aan deze probleemsituatie.
Op vrijdag 23 en zaterdag 24 oktober komt
de koreogroep *J'ij en ik* uit Ronse naar Leu-
ven met het moderne sprookje *Geen eentje*
op zijn eentje, op tekst van J.P. Goetghe-
buier. Deze voorstellingen gaan door in zaal
Heliant, Waversebaan 220 in Heverlee, de
vrijdag om 20 u. en de zaterdag om 15 u. en
19 u. Deze laatste voorstelling wordt ge-
volgd door een nabespreking met de voor-
naamste medewerkers. Reservatie is noodza-
kelijk. Plaatsbespreking : TIVO (Tref- en
Infocentrum voor opvoed(st)ers), Waverse-
baan 220 te Heverlee (016/22.74.01, binnen-
lijn 82) op dinsdag, donderdag en vrijdag
van 14 tot 17 u. □

"Neen aan de kernraketten"

8 oktober: optocht 'neen aan de kernraketten',
vertrek Laduzeplein om 18u.
19 oktober: lezing door dr. Frank Barnaby,
directeur van het vredesinstituut
S.I.P.R.I. (Zweden), over vrede en
ontwapening.
Grote Aula (St. Michielstr.6), 20u.
naden film 'Paul Jacobs en de
kernenergiemafia'.

20 oktober: politiek teater 'De Paddestoel'
door Kopspeel
+ fuif met Siglo XX
Zaal der Hallen (Zeelstr.), 20u.
org.: Vereniging Verenigde Naties i.s.m.
25 oktobercomitee

HET DILLEPARD
ligt voortaan ook nog in twee nieuwe
kiosken te koop :

in kafee De Zondvloed, Krakenstraat
in de stripwinkel Gobelijn, Oude Markt 39
HET DILLEPARD
geeft vanaf deze maand korting aan GJP-
houders. Je kan je abonneren voor één
jaargang (10 nummers) aan 150 fr. i.p.v.
200 fr. Doen ! (GJP, Waterkrachtstraat
36 te 1040 Brussel.)

ZITDAG

HET DILLEPARD
de groot-Leuvense stadskrant
zal voortaan ontvangen
in Leuven, Blijde Inkomststraat 115
in Wijgmaal, Groeningestraat 26